

Utsatthet för brott år 2009

Resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2010

Utsatthet för brott år 2009

Resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2010

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Denna rapport kan laddas ner från Brås webbplats, www.bra.se

Produktion:

Brottsförebyggande rådet, Information och förlag,
Box 1386, 111 93 Stockholm. Telefon 08-401 87 00, fax 08-411 90 75,
e-post info@bra.se
Brå på Internet www.bra.se

Författare: Åsa Irlander, Annika Töyrå
Layout: Ylva Hellström

© Brottsförebyggande rådet 2010
ISSN 1100-6676

Innehåll

Figur- och tabellförteckning	4	Personrån.....	25
Tabeller	4	Bedrägerier.....	26
Figurer	4	Trakasserier	27
Förord	7	Egendomsbrott mot hushåll	29
Sammanfattning	8	Fordonsrelaterade brott	32
Utsatthet för brott	11	Bostadsinbrott.....	34
Brott mot enskild person.....	13	Referenser	35
Misshandel.....	18	Bilaga	36
Hot	20	Bilaga 1. Utsatthet för brott	36
Sexualbrott	23		

Figur- och tabellförteckning

Tabeller

I resultatredovisningen

Tabell 1.	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2009 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2009, enligt NTU 2010.....	14
Tabell 2.	Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser samt andel polisanmälda händelser år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010	31

I tabellbilagan

Tabell A.	Utsatta för brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	36
Tabell B.	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt skattat antal händelser och andel polisanmälda år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel i procent.	42
Tabell C.	Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser av totalt antal händelser inom respektive brottstyp, i procent.	44
Tabell D.	Relation till gärningspersonen för olika typer av brott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser av totalt antal händelser inom respektive brottstyp, i procent.	45
Tabell E.	Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Andel i procent.	46
Tabell F.	Utsatta för egendomsbrott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter familje- och boende förhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.	47
Tabell G.	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	48
Tabell H.	Upprepad utsatthet för brott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.....	50
Tabell I.	Utsatthet för brott i län och i vissa kommuner. Personer utsatta för brott mot person och hushåll utsatta för egendomsbrott år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive län och kommun, i procent.	51

Figurer

Figur 1.	Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2009, enligt NTU 2010. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.....	12
----------	--	----

Figur 2.	Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken (Brå 2010c) under år 2009. Avser de brottstyper som specificerats i NTU	12.
Figur 3.	Utsatthet för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel i befolkningen, i procent.	13
Figur 4.	Andel polisanmälda brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel händelser i procent.	15
Figur 5.	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.....	16
Figur 6.	Utsatthet för brott mot person fyra gånger eller fler år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	16
Figur 7.	Utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter län. Andel för respektive län i riket, i procent.....	17
Figur 8.	Utsatta för misshandel år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	18
Figur 9.	Utsatta för misshandel år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	19
Figur 10.	Typ av brottsplats för misshandel år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	19
Figur 11.	Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	20
Figur 12.	Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	20
Figur 13.	Utsatta för hot år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.....	21
Figur 14.	Utsatta för hot år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	21
Figur 15.	Typ av brottsplats för hot år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	22
Figur 16.	Relation till gärningspersonen vid hot år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.....	22
Figur 17.	Relation till gärningspersonen vid hot år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.....	22
Figur 18.	Utsatta för sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	23
Figur 19.	Utsatta för sexualbrott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.....	23
Figur 20.	Typ av brottsplats för sexualbrott år 2009, enligt NTU 2010. Andel händelser, i procent.	24
Figur 21.	Relation till gärningspersonen vid sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel händelser i procent.	24
Figur 22.	Utsatta för personrån år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	25
Figur 23.	Utsatta för personrån år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	25
Figur 24.	Utsatta för bedrägerier år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	26
Figur 25.	Utsatta för bedrägerier år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkning-en, i procent.	27
Figur 26.	Utsatta för trakasserier år 2005–2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.....	28
Figur 27.	Utsatta för trakasserier år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.....	28

Figur 28.	Relation till gärningspersonen vid trakasserier år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	29
Figur 29.	Relation till gärningspersonen vid trakasserier år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	29
Figur 30.	Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Andel i befolkningen, i procent.	30
Figur 31.	Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Andel händelser i procent.	31
Figur 32.	Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.	32
Figur 33.	Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter län. Andel för respektive län i riket, i procent.	33
Figur 34.	Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning för bostadstyp. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	34
Figur 35.	Utsatthet för bostadsinbrott år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Särredovisning efter bostadstyp. Andel för re-spektive grupp i befolkningen, i procent.	34

Förord

Allt högre krav ställs på samhällets förmåga att motverka de problem som brottsligheten innebär i form av brottsoffer, otrygga människor och ett ifrågasättande av de rättsvårdande myndigheternas förmåga. Därmed ökar behoven av att kunna följa och analysera brottsligheten och otryggheten. I detta sammanhang är den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) en viktig källa.

På uppdrag av regeringen publicerar Brå under våren varje år övergripande resultat om allmänhetens utsatthet för brott, erfarenheter av kontakter med rättsväsendet, upplevda trygghet samt förtroendet för rättsväsendet i rapporten *NTU – om utsatthet, trygghet och förtroende*. För att rättsväsendet ska kunna ta del av resultaten så snart som möjligt har Brå valt att tidigarelägga publiceringen av delresultaten rörande utsatthet för brott.

Redovisningarna görs främst på nationell nivå, men också för län och vissa kommuner. Rapporten är över-

lag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat presenteras i stället i olika fördjupningsstudier. NTU är för närvarande föremål för forskning på Brå och materialet är tillgängligt för forskning på landets universitet. Exempel på en nyligen publicerad forskningsrapport är *Brottsoffers kontakter med rättsväsendet* (Brå 2010:1).

Rapportens författare är Åsa Irlander och Annika Töyrä, båda utredare vid Brå.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de drygt 14 000 personer som deltagit genom att svara på frågorna i NTU – och som gör studier och rapporter av detta slag möjliga.

Stockholm i november 2010

Jan Andersson
Generaldirektör

Louise Ekström
Enhetschef

Sammanfattning

I denna rapport redovisas utsatthet för brott 2009 utifrån resultaten i Nationella trygghetsundersökningen 2010. Totalt sett uppgår 24 procent av befolkningen (16–79 år) att de själva eller deras hushåll har varit utsatta för brott under 2009, vilket är en oförändrad nivå jämfört med 2008, men en svag minskning jämfört med 2005. Resultaten visar att olika typer av brott drabbar befolkningen i olika utsträckning och att utsattheten varierar mellan olika befolkningsgrupper. Dessutom skiljer sig utsattheten mellan boende i olika län. Benägenheten att anmäla ett brott till polisen varierar kraftigt beroende på brottstyp.

Brott mot enskild person

11,4 procent uppgår att de utsatts för någon eller några av följande brottstyper: *misshandel*, *hot*, *sexualbrott*, *personrån*, *bedrägeri* samt *trakasserier* (så kallade brott mot enskild person). Utsatthet för de olika brottstyperna ligger på en tämligen stabil nivå över de fem mätstillfällena, även om andelen som uppgett att de utsatts för trakasserier har minskat något över åren. De vanligaste brottstyperna är hot och trakasserier, som ungefär 4 procent av befolkningen utsatts för enligt NTU 2010. Minst vanligt är utsatthet för sexualbrott och personrån, där ungefär 1 procent uppgår att de blivit utsatta.

Utsattheten är ojämnt fördelad. Olika befolkningsgrupper har olika höga andelar utsatta och olika höga andelar som utsatts flera gånger (*upprepat* utsatta). De skiljer sig också åt med avseende på vilka typer av brott de utsatts för.

Kvinnor och män utsatts för olika typer av brott och av olika typer av gärningspersoner

Män och kvinnor utsatts för brott mot enskild person i ungefär lika stor utsträckning, men de utsatts för olika typer av brott mot enskild person. Det är oftast män som uppgår att de utsatts för misshandel, person-

rån och bedrägerier, medan det vanligtvis är kvinnor som rapporterar att de utsatts för hot, sexualbrott och trakasserier.

Kvinnor som utsatts för hot, trakasserier och misshandel rapporterar oftare än män som utsatts för samma brott att gärningspersonen varit en bekant eller närstående. Skillnaden mellan könen är särskilt stor när det handlar om misshandel. Hot och misshandel mot kvinnor sker oftare i hemmet, i skolan eller på arbetet än hot och misshandel mot män, som i stället oftast sker på allmän plats.

Yngre mer utsatta än äldre

Generellt är andelen som uppgår sig vara utsatta för någon av ovan nämnda brottstyper högre ju yngre åldersgrupp som studeras. Det gäller i synnerhet för hot och misshandel. För sexualbrott gäller sambandet enbart för kvinnor.

Andra grupper där andelen utsatta för brott mot enskild person är högre är lågutbildade, ensamstående personer, boende i flerfamiljshus och boende i storstäder (jämfört med högutbildade, sammanboende, boende i småhus och boende på mindre orter).

Merparten av brotten polisanmäls inte

Andelen brott som anmäls till polisen varierar kraftigt mellan brottstyperna, men sammantaget uppges drygt en fjärdedel av brotten mot enskild person vara polis-anmälda. Allvarlig misshandel och personrån anmäls i störst utsträckning (64 % respektive 45 %), medan sexualbrott och trakasserier anmäls i minst utsträckning (12 % respektive 19 %).

En betydande andel av utsattheten är upprepat

En hög andel av brotten mot enskild person begås mot en liten del av befolkningen. Enligt rapporteringen har över hälften (54 %) av brotten mot enskild person under 2009 begåtts mot den lilla grupp i befolkningen

(1,3 %) som utsatts för fyra eller fler brott av denna typ under året.

Egendomsbrott mot hushåll

Enligt NTU har vart nionde hushåll (11 %) utsatts för *bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld* eller *bostadsinbrott* (kallat egendomsbrott mot hushåll). Det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld, ungefär 7 procent av hushållen har utsatts för detta under 2009. Minst vanligt förekommande är bostadsinbrott och bilstöld, där färre än 1 procent av hushållen är utsatta.

Hushåll med barn mer utsatta

Hushåll i storstäder är särskilt utsatta för egendomsbrott. Hushåll med barn utmärker sig också som utsatta, i synnerhet när det gäller cykelstöld. Särskilt utsatta är ensamstående med barn.

Utsattheten för bostadsinbrott är jämnare fördelad. Hushåll i storstäderna och andra större städer är dock något oftare utsatta än hushåll i småstäder och på landsbygden. Mönstret är likartat när det gäller bilstöld och stöld ur eller från fordon.

Hälften av brotten polisanmäls

Egendomsbrott mot hushåll har anmälts i ungefär hälften av fallen. Det är med andra ord dubbelt så vanligt att man anmäler egendomsbrott mot hushåll än brott mot enskild person. Bilstöld är det brott som anmäls i störst utsträckning (98 %), medan cykelstöld anmäls i minst utsträckning (38 %).

Mindre vanligt med upprepad utsatthet för brott mot egendom

Upprepade utsatthet för brott mot egendom är betydligt lägre än upprepad utsatthet för brotten mot person. Omkring 5 procent av brotten mot egendom under 2009 rapporteras ha begåtts mot den låga andel i befolkningen (0,1 %) som utsatts för fyra brott eller fler under samma period.

Regionala skillnader

Generellt sett är det enligt NTU en högre andel hushåll och personer som utsatts för brott i storstadsläna än i glesbygdslän. Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar dock mer mellan läna än utsattheten för brott mot enskild person.

Om NTU

- Brå genomför årligen den Nationella trygghetsundersökningen, NTU, sedan 2006 som ett komplement till den officiella kriminalstatistiken.
- Syftet med NTU är att undersöka utsatthet för brott och människors upplevelse av trygghet och deras förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.
- Undersökningen bygger på ett nationellt slumpmässigt urval av befolkningen i åldern 16 till 79 år och genomförs huvudsakligen genom telefonintervjuer. Urvalet är 20 000 personer och av dessa väljer varje år mellan 70 och 78 procent att delta.
- För mer omfattande beskrivningar av undersökningens genomförande hänvisas till tidigare års rapporter och tekniska rapporter (exempelvis Brå 2010a och Brå 2010b).
- Resultaten bygger på viktade skattningar. Syftet med viktningen är dels att minska den snedvridande effekt som skapas av bortfallet (de som väljer att inte delta), dels att kompensera för översamplingar (vissa mindre grupper, som äldre personer och boende i små län, är överdimensionerade i urvalet för att data ska bli analyserbara).
- Till följd av avrundningar summerar inte alla tabeller och diagram till 100 procent.

När du läser, tänk på att:

- Utsatthet för brott år 2009 är delresultat från rapporten NTU 2010 – om trygghet, utsatthet och förtroende som publiceras i mars 2011.*
- Utsatthet för brott avser kalenderåret före frågetillfället. Det innebär att den utsatthet som rapporteras i NTU 2010 redovisas som utsatthet under år 2009.
- Utsatthet för brott mot enskild person redovisas i andel utsatta personer medan utsatthet för egendomsbrott mot hushåll redovisas i andel utsatta hushåll.
- För de brott som ingår i kategorin egendomsbrott mot hushåll redovisas inte utsattheten år 2005. Anledningen är att 2005 års resultat inte är jämförbara med övriga års resultat, eftersom man år 2005 skattade antal utsatta personer i stället för utsatta hushåll.
- Frågeundersökningar har alltid ett visst bortfall. Av de personer som valdes ut för att ingå i undersökningen för NTU 2010 ville eller kunde inte 28 procent av personerna delta. Det är viktigt att komma ihåg att bortfallet kan påverka resultaten, eftersom det inte är slumpmässigt. De grupper där bortfallet är stort kan till exempel ha en högre utsatthet för brott eller på annat sätt ha erfarenheter som skiljer sig från de grupper i befolkningen där bortfallet är mindre. I NTU har dock bortfallets snedvridande effekt minskats något genom att underrepresenterade gruppers svar har viktats upp i beräkningarna.
- Resultaten som redovisas är skattade antal och andelar. Beroende på bland annat urvalsstorleken varierar säkerheten i sådana skattningar. För de flesta resultaten i NTU är urvalet stort och skattningarna mycket säkra, men för redovisningar på läns- och kommunnivå är urvalen mindre. Konfidensintervallet är ett osäkerhetsmått som i detta fall visar inom vilket intervall populationsvärdet finns i 95 fall av 100. Det innebär att skillnaden mellan exempelvis två län inte är statistiskt säkerställd om konfidensintervallen överlappar varandra.
- Några resultat redovisas även för ett trettiotal kommuner. Eftersom urvalet inte är anpassat för redovisning på kommunnivå är dessa skattningar i regel mindre säkra än de på länsnivå. Resultaten för kommunerna presenteras i tabellbilagan.
- Resultaten redovisas ofta fördelat på olika grupper, till exempel kön, ålder, utbildning och boendeort. Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Skillnaden skulle till exempel kunna förklaras av att det finns en annan egenskap som är typisk för gruppen och som förklarar sambandet (till exempel är utbildningsnivå sammankopplat med ålder).

* Resultaten kan komma att justeras något till publiceringen av rapporten *NTU 2010 – om trygghet, utsatthet och förtroende* och bör därför anses vara preliminära. Utifrån tidigare erfarenheter av arbetet med NTU bedöms dock sannolikheten för att resultaten behöver ändras vara mycket liten.

Utsatthet för brott

Kom ihåg:

I NTU redovisas utsatthet för brott under föregående kalenderår, vilket innebär att resultaten för NTU 2010 avser utsatthet under 2009.

I denna delpublicering redovisas preliminära¹ huvudresultat från NTU 2010 om enskilda personers respektive hushållens utsatthet för brott under 2009. Vidare redovisas hur utsattheten har utvecklats sedan 2005.

De olika avsnitten belyser utsatthet för totalt tio brottstyper, nämligen *hot*, *misshandel*, *sexualbrott*, *personrån*, *trakasserier*, *bedrägerier*, *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Dessa brottstyper utgör tillsammans drygt 40 procent av samtliga anmälda brott mot brottsbalken.

NTU belyser i huvudsak utsatthet för brott i Sverige, men det förekommer naturligtvis att de tillfrågade har utsatts för brott utomlands, och även denna utsatthet ingår i de redovisade resultaten. Med undantag för personrån är dock andelen brott som ägt rum utomlands relativt låg för de flesta brottstyper.²

En stor del av huvudresultaten presenteras grafiskt. En utförlig redovisning av resultat och bakgrundsfaktorer återfinns dock som tabeller i tabellbilagan i slut-

tet av rapporten (tabell A–I).³ Genomgången av de enskilda brottstyperna inleds med en sammanställning av utsattheten inom kategorierna *brott mot enskild person* respektive *egendomsbrott mot hushåll*.⁴ Därpå följer ett avsnitt om anmälningsbenägenheten för de olika brottskategorierna samt en redogörelse för hur utsattheten fördelar sig regionalt. Utöver detta presenteras också resultat för några *omständigheter kring brotten*.⁵ För respektive brottskategori finns även ett avsnitt som handlar om *upprepad utsatthet för brott*.

Var fjärde person har utsatts för brott

Enligt NTU uppger 24 procent av individerna i befolkningen (16–79 år) att de själva eller deras hushåll har utsatts för något brott under 2009. De flesta av dem, 21 procent av befolkningen, uppger att de utsatts för någon av de tio specificerade brottstyperna och 4 procent uppger att de utsatts för något annat brott. Andelen är oförändrad jämfört med åren 2005–2008 (då den totala andelen utsatta var 24 %–26 %). Hur fördelningen mellan det totala antalet rapporterade brott av de tio specificerade brottstyperna ser ut framgår av figur 1. Figuren visar att av de brottstyper som

¹ Resultaten kan komma att justeras något till publiceringen av rapporten *NTU 2010 – om trygghet, utsatthet och förtroende* och bör därför anses vara preliminära. Utifrån tidigare erfarenheter av arbetet med NTU bedöms dock sannolikheten för att resultaten behöver ändras vara mycket liten.

² Av de personrån som rapporteras i NTU uppges 12 procent ha ägt rum utomlands. Motsvarande andel för övriga brottstyper varierar mellan 0 och 5 procent.

³ Vilka befolkningsgrupper som redovisas i tabellbilagan varierar för olika brottstyper. För brott mot egendom redovisas skillnader enbart utifrån hushållsrelaterade bakgrundsfaktorer såsom familje- och boendeförhållanden. Detta med anledning av att de tillfrågade för dessa brottstyper svarar på frågor om hela hushållets utsatthet, medan individbaserade bakgrundsuppgifter endast finns tillgängliga specifikt för den intervjuade personen.

⁴ Brottskategorin brott mot enskild person består av brottstyperna hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier och bedrägerier. Kategorin egendomsbrott mot hushåll består av brottstyperna bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld.

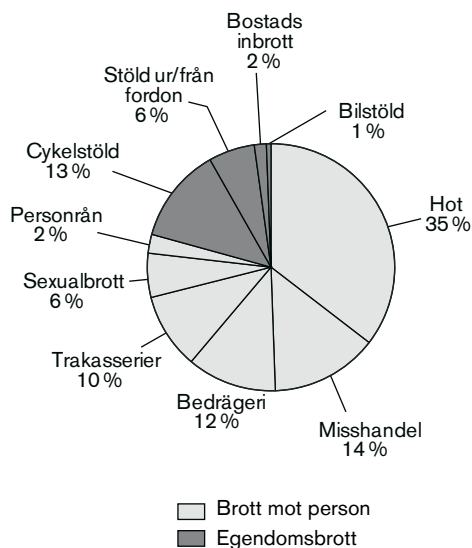
⁵ Uppföljningsfrågor ställs inte för samtliga brott som rapporteras i NTU. Det innebär att redovisningar av omständigheterna kring brotten baseras på det urval av brott för vilka sådan information finns (se vidare *Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3*).

efterfrågas i NTU utgör brott mot enskild person 79 procent av de rapporterade händelserna medan egendomsbrott mot hushåll utgör 21 procent. För att ge en övergripande jämförelse med den officiella kriminalstatistiken redovisas i figur 2 fördelningen för anmälda brott av motsvarande brottstyper som de som efterfrågas i NTU. Här framgår att andelen anmälda brott mot enskild person är betydligt lägre i förhållande till andelen anmälda brott mot egendom än vad som framkommer i NTU. Skillnaden i fördelning mellan de två kategorierna liknar föregående år (2008) men skiljer sig mot resultaten från tidigare år (2005–2007). Jämfört med de tidigare åren har andelen egendomsbrott mot hushåll minskat och andelen brott mot enskild person ökat bland de anmälda brotten i den officiella kriminalstatistiken, 2009 utgör brott mot enskild person 63 procent medan egendomsbrott mot hushåll utgör 37 procent. Motsvarande procentandelar för 2008 var 61 respektive 39 procent, medan

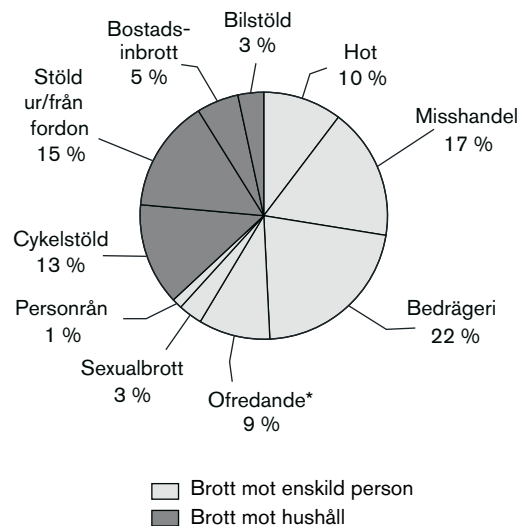
fördelningen för 2007 var 51 respektive 49 procent. Förändringen i kriminalstatistiken beror framför allt på en ökning av antalet anmälda brott mot enskild person. Ökningen har skett för flertalet brottstyper men bedrägerier står för en större del av den totala ökningen. En liten del av förändringen kan också förklaras med en minskning i antal anmälda egendomsbrott mot hushåll, framför allt ett minskat antal polisanmälda bilstölder samt stölder ur och från fordon.

Trots förändringen är andelen brott mot person fortfarande betydligt högre bland händelserna rapporterade till NTU än bland dem som anmäls till polisen. Resultaten indikerar att den dolda brottsligheten är större för brott mot enskild person än för brott mot egendom.⁶ Det är dock viktigt att notera att dessa två källor inte är helt jämförbara (se Brå 2010b), bland annat eftersom de mäter olika dimensioner av brottsligheten (självrapporterad utsatthet för brott respektive polisanmäld brottslighet).

Figur 1. Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2009, enligt NTU 2010. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

Figur 2. Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken (Brå 2010c) under år 2009. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

* Trakasserier ingår inte som en enskild brottstyp i kriminalstatistiken, varför andelen ofredandebrott i stället redovisas i denna jämförelse.

⁶ Detta framgår även när man studerar andelen anmälda brott enligt NTU för de olika brottskategorierna (se inledningarna till avsnitten om respektive brottskategori). Värt att notera är att när motsvarande jämförelse görs mellan fördelningen av antalet anmälda brott enligt kriminalstatistiken och antalet polisanmälda brott enligt NTU så närmar sig fördelningarna varandra (63 respektive 37 procent enligt kriminalstatistiken jämfört med 67 respektive 33 procent enligt NTU).

Brott mot enskild person

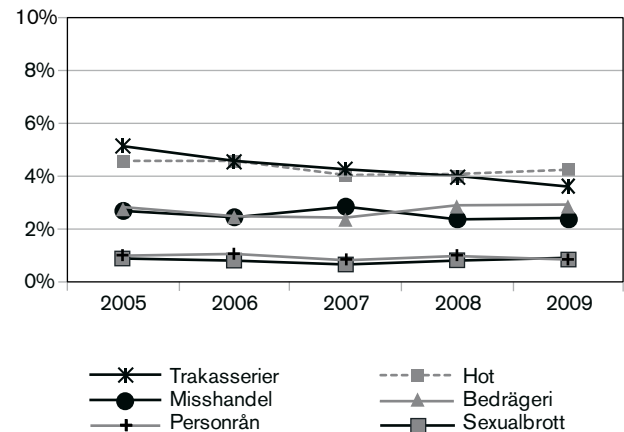
Resultat i korthet

- Omkring 11 procent av befolkningen uppger att de utsatts för något eller några brott mot enskild person under år 2009. Andelen har minskat något sedan 2005. Framför allt har andelen personer utsatta för trakasserier minskat.
- Andelen utsatta är större i de yngre åldersgrupperna.
- I en jämförelse mellan könen framgår att det är dubbelt så vanligt att män utsätts för misshandel och personrån jämfört med kvinnor. Det är vanligare att kvinnor är utsatta när det handlar om sexualbrott och trakasserier.
- Drygt en fjärdedel (27 %) av brotten mot enskild person uppges vara polisanmälda. Allvarlig misshandel och personrån anmäls i störst utsträckning och sexualbrott och trakasserier i minst utsträckning.
- En stor andel av brottsligheten begås mot en liten del av befolkningen. Över hälften (54 %) av brotten mot enskild person år 2009 begicks mot den lilla grupp svarande (1,3 % av befolkningen) som uppger att de har utsatts för fyra eller fler brott mot enskild person under samma period.

Inom kategorin *brott mot enskild person* ingår brotts typerna *misshandel*, *hot*, *sexualbrott*, *personrån*, *bedrägerier* samt *trakasserier*. Sammantaget uppger var nionde person (11,4 %) av befolkningen (16–79 år) att de utsattes för något eller några av dessa brott under 2009. Vid skattningen av antalet brott i hela befolkningen rör det sig om närmare två miljoner brotts händelser. Jämfört med resultaten från det första undersökningsåret (tabell B) har andelen utsatta i befolkningen minskat (–1,7 procentenheter), medan andelen jämfört med föregående år är närmast oförändrad. Det uppskattade antalet brott i befolkningen har legat relativt stabilt över de fem år som mätningarna har genomförts.

Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskild person framgår av tabell 1 och av figur 3. Hot och trakasserier är de typer av brott mot enskild person som uppges i störst utsträckning (4,3 % respektive 3,7 %).

Figur 3. Utsatthet för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel i befolkningen, i procent.

Andelen utsatta för *hot* ökade något, till 4,3 procent 2009, efter att ha legat stabilt på 4,1 procent mellan 2007 och 2008. Andelen utsatta för hot är dock lägre 2009 än när mätningarna inleddes 2005. Andelen som har utsatts för *trakasserier* har minskat stadigt (med sammanlagt 1,5 procentenheter) sedan 2005. Andelen som uppger att de utsatts för *misshandel* 2009 är 2,4 procent, vilket är en oförändrad nivå jämfört med året innan. Här skiljer sig utvecklingen i NTU från utvecklingen av antalet polisanmälda brott i den officiella kriminalstatistiken, där man noterat en ökning under samma tidsperiod. Även antalet polisanmälningar om *bedrägeri* har ökat relativt kraftigt i den officiella kriminalstatistiken de senaste åren, men i NTU noteras en ökning i andelen utsatta för den typen av brott först 2008 (från 2,4 % 2007 till 2,9 % 2008) och 2009 är nivån oförändrad. *Sexualbrott* (0,9 %) och *personrån* (0,8 %), är de brottstyper som lägst andel uppger sig ha blivit utsatta för. Det ökande antalet polisanmälda fall av sexualbrott och i synnerhet våldtäkt har rönt stor uppmärksamhet i media. Resultaten i NTU tyder dock på att omfattningen av sexualbrott varit relativt oförändrad de senare åren. Här bör dock noteras att frågan om sexualbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, vilket innebär att såväl lindrigare som allvarigare brott ingår. Som en följd av frågans känsliga art är det inte säkert att NTU fångar in alla de händelser som man avser mäta i undersökningen.

Antalet händelser i befolkningen (16–79 år) skattas utifrån uppgifter om hur många gånger respondenterna uppger att de har utsatts för respektive brotts-

Tabell 1. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2009 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2009, enligt NTU 2010.

	Andel utsatta personer i procent					Skattat antal utsatta personer i befolkningen	Skattat antal händelser i befolkningen	Andel polis-anmälda händelser i procent
	2005	2006	2007	2008	2009	2009	2009	2009
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILD PERSON¹	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	825 000	1 872 000	27
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	174 000	378 000	32
därav allvarlig ²	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	45 000	75 000	64
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	311 000	956 000	24
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	67 000	156 000	12
Personrån ³	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	55 000	66 000	45
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	211 000	316 000	41
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	267 000	– ⁴	19 ⁵

¹ Netto redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

³ Andel och antal utsatta personer samt skattat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 12 procent av personrånen begåtts utomlands.)

⁴ Trakasserier utgörs per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

⁵ Andel utsatta personer som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

typ under det föregående året (tabell 1).⁷ Hot är den brottstyp som högst andel av befolkningen (4,3 %) utsatts för och utsatthet för personrån den brottstyp som lägst andel utsatts för (0,8 %), och följaktligen är också antalet skattade händelser högst för hot (956 000) och lägst för personrån (66 000). En hög andel utsatta för en viss brottstyp innebär generellt ett högre antal skattade händelser i befolkningen, men det förekommer variationer beroende på hur vanlig den upprepade utsattheten är. Exempel på detta är sexualbrott och personrån, som 0,9 respektive 0,8 procent uppger att de utsattes för under 2009. *Andelen utsatta* för dessa brottstyper är således ungefär lika stor, men *antalet* skattade sexualbrott är betydligt högre (156 000) än *antalet* skattade personrån (66 000). Detta beror på att upprepad utsatthet är vanligare vid sexualbrott än vid personrån.

Genom att studera olika grupper (tabell A) framgår att män och kvinnor utsätts för brott mot enskild person i nästan samma utsträckning (11,4 % respektive 11,3 %). När enskilda brottstyper studeras var för sig framträder emellertid vissa skillnader i utsatthet mellan män och kvinnor. Detta belyses närmare i avsnit-

ten om de olika typerna av brott mot enskild person. Nedan följer ett avsnitt om anmälningsbenägenhet för de olika brotten mot enskild person samt ett avsnitt om hur utsattheten för brott mot enskild person fördelar sig på regional nivå.

En majoritet av brotten anmäls inte

De flesta brotten mot enskild person anmäls inte till polisen, och för vissa brottstyper är det så kallade mörkertalet mycket stort. Av tabell 1 framgår att 27 procent av de brott mot enskild person som rapporteras i NTU 2010 uppges vara polisanmälda. Andelen anmälda händelser varierar dock kraftigt mellan de olika brottstyperna (figur 4).

Personrån, ett brott med jämförelsevis högt straffvärde, anmäls i 45 procent av fallen. Bedrägeri anmäls nästan lika ofta (41 %). Enligt de utsatta är omkring vart tredje fall av misshandel anmält (32 %), medan endast vart fjärde fall av hot (24 %) uppges vara polisanmält. De brottstyper som anmäls i lägst utsträckning är trakasserier (19 %) och sexualbrott⁸ (12 %).

⁷ Antalet skattade händelser i NTU kan variera kraftigt över tid, vilket är anledningen till att utvecklingen av utsatthet för brott huvudsakligen redovisas i andel utsatta personer. Variationen i antal händelser beror på att enskilda personer med mycket hög upprepad utsatthet får stor inverkan på skattningarna.

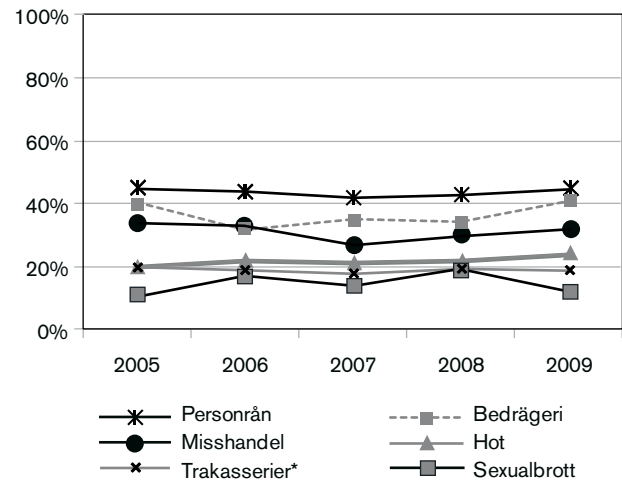
⁸ Frågan om sexualbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, vilket innebär att såväl lindrigare som allvarigare brott ingår. Som en följd av frågans känsliga art är det inte säkert att NTU fångar in alla typer av sexualbrott som omfattas av kriminalstatistiken, och då blir troligen inte bilden av anmälningsbenägenheten komplett.

Tidigare studier har visat att det är vanligare att en person som utsatts för brott väljer att anmäla händelsen till polisen om brottet är allvarligt, är av hatbrottskaraktär, är yrkesrelaterat samt om gärningspersonen är äldre (över 25 år) och/eller om den utsatte själv är äldre (över 18 år) (Brå 2006, Brå 2008). Däremot är anmälningsbenägenheten inte kopplad till om man har ett högt eller lågt förtroende för polisen (Brå 2008, Brå 2009a, Brå 2009b).

Relationen till gärningspersonen har visat sig vara av stor betydelse, då det är mindre vanligt att man polisanmäler ett brott om gärningspersonen är en bekant eller en närstående (Brå 2006). När det gäller sexual- och våldsbrott visar forskning att brott som begås på privat plats (i synnerhet i den drabbades bostad) och/eller där gärningspersonen och den utsatte är bekanta eller närstående, anmäls i lägre utsträckning till polisen än då gärningspersonen är okänd och/eller brottet begås på allmän plats (Walby och Myhill 2001).⁹

För flertalet brottstyper finns tydliga skillnader mellan *skattade antalet anmälda brott* enligt NTU och det *faktiska antalet anmälda brott* enligt anmälningsstatistiken. I huvudsak hänger skillnaderna samman med att skattningarna enligt NTU renderar betydligt högre antal än vad som framkommer i anmälningsstatistiken.¹⁰ Som konstaterats är direkta nivåjämförelser mellan dessa två källor inte lämpliga, vilket gäller även i detta avseende.¹¹ Även när det gäller *utvecklingen* av antalet anmälda händelser över tid (figur 4) skiljer sig resultaten i NTU från den officiella kriminalstatistiken. Det finns en lång rad tänkbara förklaringar till detta, inte minst att de båda källorna belyser brottsligheten från olika perspektiv (självrapporterad utsatthet för brott respektive polisanmäld brottslighet).

Figur 4. Andel polisanmälda brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel händelser i procent.

*Andel personer utsatta för trakasserier.

En tiondel av de utsatta har utsatts för hälften av brotten

Det vanligaste vid utsatthet för brott är att det rör sig om en enskild händelse. En liten del av befolkningen utsätts dock för brott flera gånger under ett och samma år. Förutom att studera andelar av befolkningen som utsätts för olika antal brott, är det därför också av intresse att undersöka hur hög andel av den rapporterade brottsligheten som utgör så kallad upprepade utsatthet.

Figur 5 visar att de som utsatts för ett brott (65 % av de utsatta) står för en fjärdedel (25 %) av alla händelser. De som utsatts för två eller tre brott (24 %) står för en dryg femtedel av händelserna (21 %). Den lilla gruppen (11 %) som svarar som uppger att de har utsatts för fyra eller fler brott står dock för över hälften av brotten mot enskild person.¹² Ett annat sätt att uttrycka detta är att en mycket låg andel (1,3 %) av den totala befolkningen utsattes för hälften (54 %) av alla brott mot enskild person under 2009.

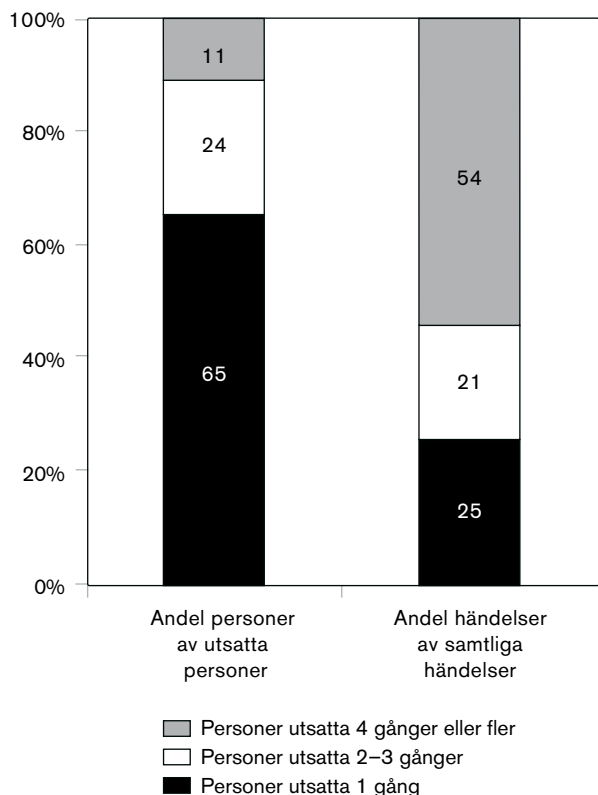
⁹ Som tidigare nämnts, förmodas detsamma gälla när det handlar om att över huvud taget berätta om utsattheten i undersökningar som NTU.

¹⁰ En bidragande orsak till denna skillnad är troligen att utsatta personer kan få uppfattningen att brottet är polisanmält som en följd av att de varit i kontakt med polisen, även om ingen anmälan upprättats. Också "social önskvärdhet" kan vara en bidragande orsak: man uppger att brottet är anmält fast man vet att så inte är fallet (se vidare Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3).

¹¹ För vidare resonemang om jämförbarheten mellan NTU och anmälningsstatistiken, se kapitel 2.

¹² Viktigt att notera är att varje *händelse* som de tillfrågade i NTU uppger, endast redovisas som *ett brott*. En händelse där en person exempelvis både har blivit hotad och misshandlad, redovisas därmed endast som misshandel. Vilken brottstyp som ska redovisas i NTU, i händelse av att flera brottstyper har ingått i samma händelse, framgår i frågeformuläret (se Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3).

Figur 5. Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.

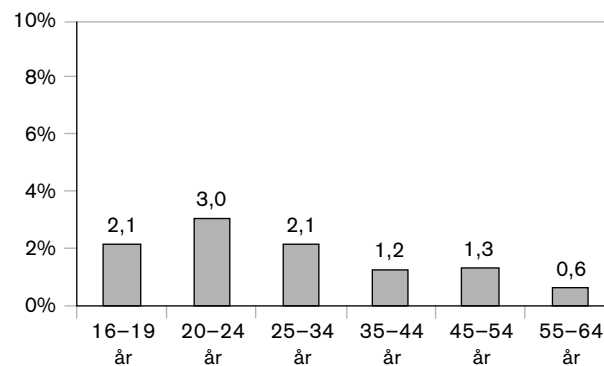
Befintlig kunskap, både nationell och internationell (Brå 2001), pekar på att upprepade utsatthet för brott inte är slumpmässigt fördelad i befolkningen. Det finns faktorer som ökar respektive minskar risken för att en enskild individ drabbas av upprepade brott under en begränsad tidsperiod.

Vilka grupper är upprepade utsatta för brott mot enskild person?

Resultaten hittills visar att den upprepade utsattheten för brott mot enskild person svarar för en mycket hög andel av det totala antalet brott. Kunskap om vilka grupper som är särskilt utsatta för upprepade brott är exempelvis användbar som underlag för diverse riktade åtgärder inom rättsväsendet. Eftersom de som utsatts fyra gånger eller fler utsatts för över hälften av alla brott mot enskild person blir det angeläget att studera just dessa, i synnerhet om någon enskild grupp skulle visa på särskilt stor upprepade utsatthet. Resultaten visar dock att upprepade utsatthet för brott mot enskild person följer mönstret för utsatthet i allmänhet, vilket innebär att andelen upprepade utsatta är högre i de grupper där utsattheten generellt är stor och lägre i de grupper där utsattheten är liten.

Som figur 6 visar är det främst unga personer som utsatts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler. Vanligast är det i gruppen 20–24 år och därefter blir det mindre vanligt ju äldre åldersgrupper som studeras.

Figur 6. Utsatthet för brott mot person fyra gånger eller fler år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder.¹³ Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Resultaten visar att det är något vanligare bland kvinnor (1,5 %) än bland män (1,0 %) att ha utsatts för brott mot enskild person vid minst fyra tillfällen. Övriga särskilt utsatta grupper är ensamstående med barn (4,0 %), boende i flerfamiljshus (1,8 %) och boende i storstad (1,7 %), se tabell G. När det gäller svensk/utländsk bakgrund är utsatthet vid minst fyra tillfällen vanligare bland personer som är födda utomlands (2,0 %) än bland personer födda i Sverige (1,1 %–1,3 %).

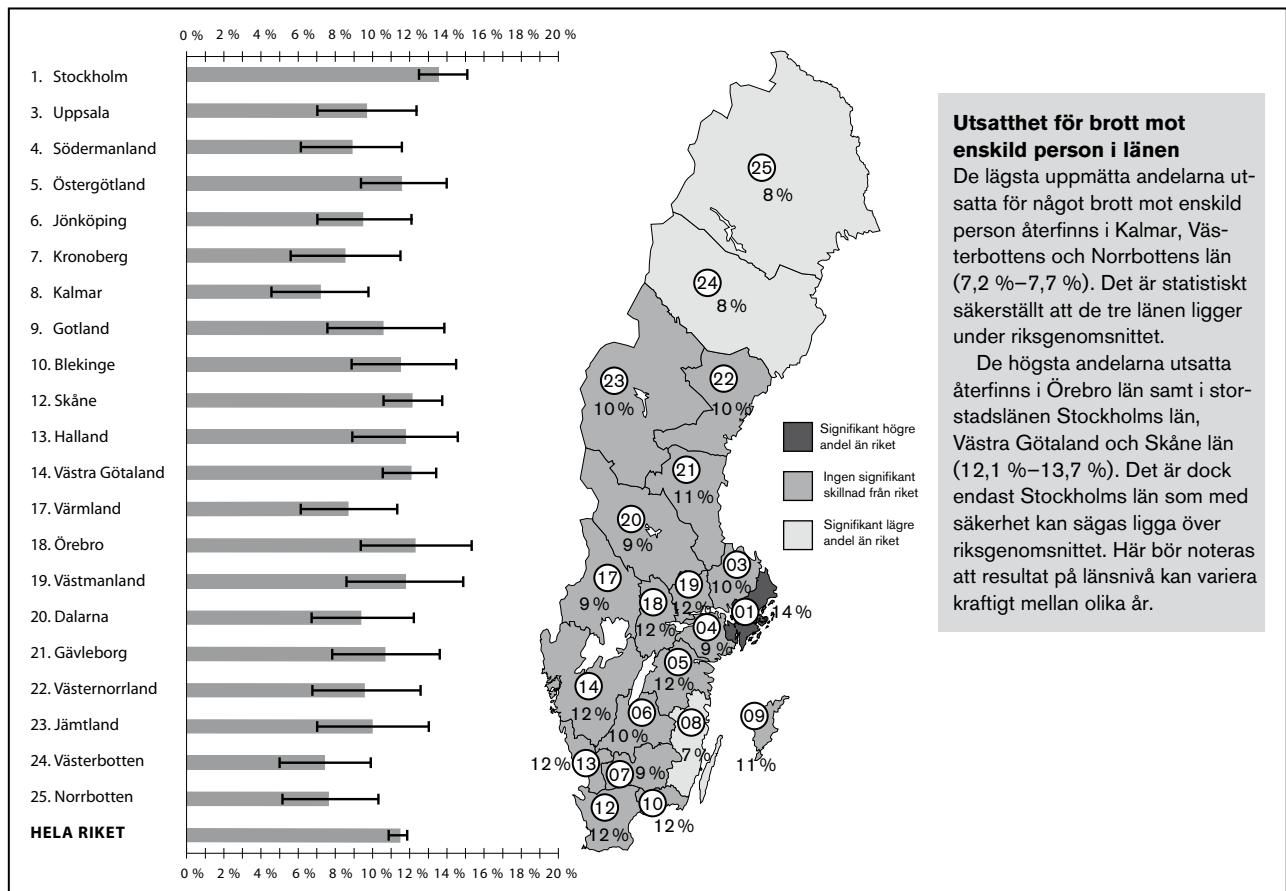
Tre händelser av tio är yrkesrelaterade

Det är relativt vanligt att brotten mot enskild person är yrkesrelaterade. Frågan om händelsen inträffat i samband med yrkesutövning ställs till dem som utsatts för hot, misshandel, personrån och trakasserier. För 30 procent av händelserna¹⁴ svarar de tillfrågade att så är fallet, men andelen händelser som är yrkesrelaterade varierar mellan brottstyperna. Högst andel (36 %) yrkesrelaterade händelser återfinns bland de hot som rapporterats i NTU. Misshandel uppges vara yrkesrelaterat i nästan lika hög grad som hot, i 31 procent av fallen. En fjärdedel (24 %) av dem som utsatts för trakasserier sätter utsattheten i samband med sin yrkesutövning. När det gäller personrån rapporterar

¹³ I åldersgruppen 65–79 år är det ett för litet antal som uppgett att de utsatts fyra gånger eller fler för att det ska kunna redovisas.

¹⁴ Detta gäller enbart för personer i yrkesverksam ålder (20–64 år). Studeras hela befolkningen (16–79 år) är andelen yrkesrelaterade händelser 20 procent.

Figur 7. Utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter län inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län i riket, i procent.

Utsatthet för brott mot enskild person i länen

De lägsta uppmätta andelarna utsatta för något brott mot enskild person återfinns i Kalmar, Västerbottens och Norrbottens län (7,2 %–7,7 %). Det är statistiskt säkerställt att de tre länen ligger under riksgenomsnittet.

De högsta andelarna utsatta återfinns i Örebro län samt i storstadslänen Stockholms län, Västra Götaland och Skåne län (12,1 %–13,7 %). Det är dock endast Stockholms län som med säkerhet kan sägas ligga över riksgenomsnittet. Här bör noteras att resultat på länsnivå kan variera kraftigt mellan olika år.

de utsatta att händelsen varit yrkesrelaterad i 10 procent av fallen.

Det innebär att cirka 2 procent av befolkningen (20–64 år) har utsatts för hot (ca 110 000 personer) inom ramen för sitt yrke. Motsvarande andel för misshandel är 0,9 procent (cirka 50 000 personer), 1 procent (cirka 56 000 personer) för trakasserier och 0,1 procent (cirka 7 000 personer) för personrån.

Resultaten i NTU visar vidare att kvinnor som utsätts för misshandel sätter händelsen i samband med sin yrkesutövning oftare än män (46 % jämfört med 22 %). Detta är i linje med tidigare forskning på området (Estrada, Nilsson & Wikman 2007), där skillnaden mellan könen förklaras med att yrkesrelaterad utsatthet för våld är vanligare inom vård och omsorg (som är kraftigt kvinnodominerade yrken) än inom andra yrken (Arbetsmiljöverket, 2006). Forskningen (Estrada, Nilsson & Wikman 2007) har också visat att utsatthet för våld, i synnerhet våld mot kvinnor, i samband med yrkesutövning har ökat sedan 1980-talet och fram till början på 2000-talet, men därefter

tycks andelen utsatta för våld i samband med yrkesutövning ha minskat något (SCB, 2009).

Små regionala skillnader

När utsattheten för brott mot enskild person studeras utifrån regional indelning (figur 7 och tabell I) kan man konstatera att skillnaderna mellan länen är ganska små, men att storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne ligger något högre än de övriga länen i riket (12,1 %–13,7 %), vilket är väntat och i linje med resultaten i föregående mätning. I storstäder bor en högre andel ensamstående personer och personer som lever i flerfamiljshus och dessa grupper uppgår oftare än andra att de är utsatta för den här typen av brott. Utifrån redovisningen i den här rapporten går det dock inte att avgöra vilken av faktorerna som i första hand påverkar utsattheten.

Misshandel

För att fånga omfattningen av utsatthet för misshandel ställs följande fråga i NTU:

Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2009)?¹⁵

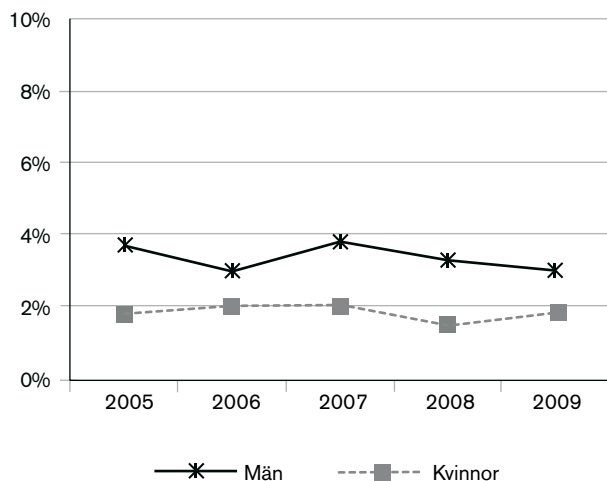
I NTU uppger 2,4 procent att de utsattes för misshandel under 2009, vilket motsvarar cirka 174 000 personer i befolkningen (16–79 år). Andelen är oförändrad sedan 2008, som i sin tur var en återgång från den något högre andelen (2,9 %) året innan. Cirka 0,6 % (eller 45 000 i befolkningen) uppger att misshandeln var så allvarlig att den ledde till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Det är en nivå som varit relativt stabil alltsedan mätningarna inleddes 2005. Antalet händelser av misshandel kan utifrån undersökningen skattas till 378 000 under 2009, varav cirka 75 000 kan betraktas som allvarliga (tabell 1).

De flesta (70 %) som utsatts för misshandel uppger att det handlar om en enstaka händelse under året. Några (26 %) uppger att de utsatts för mellan två och nio brott, och ett litet antal (4 %) uppger att de utsatts för tio misshandelsbrott eller fler under 2009.

Kön och ålder

Generellt uppger män betydligt oftare än kvinnor att de utsatts för misshandelsbrott (3,0 % jämfört med 1,8 %), men i och med resultaten för 2009 har skillnaden minskat något (figur 8).

Figur 8. Utsatta för misshandel år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

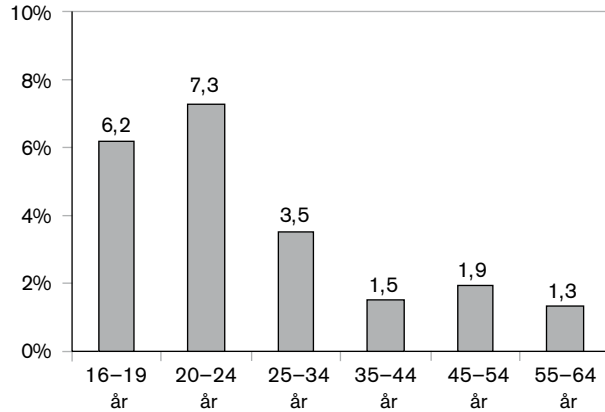

¹⁵ Personrån som även innehållit misshandel inkluderas inte här utan redovisas i NTU enbart som personrån.

Bland de män och kvinnor som utsattes för misshandel 2009 rapporteras utsatthet för allvarlig misshandel i samma utsträckning (26 % respektive 24 %, tabell A). Eftersom män har utsatts för misshandel oftare än kvinnor så var det antalsmässigt totalt sett fler män än kvinnor som uppgav att de utsatts för allvarlig misshandel (0,7 % av männen och 0,4 % av kvinnorna). Nivåerna är relativt likartade jämfört med föregående års resultat. I detta sammanhang är det viktigt att understryka att kvinnors utsatthet för allvarlig misshandel sannolikt underskattas i högre grad än männens. Antagandet bygger på att kvinnor oftare än män utsätts av närstående, vilket är en omständighet som enligt tidigare studier bidrar till underrapportering av utsattheten (Brå 2001).

Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mycket stora, vilket visas i figur 9. I likhet med resultaten från föregående år är det de yngsta som i störst utsträckning uppger att de utsatts för misshandel. I princip är utsattheten lägre ju äldre åldersgrupp som studeras. Personer i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 uppger ungefär dubbelt så ofta (6,2 % respektive 7,3 %) att de blivit misshandlade som personer i åldersgruppen 25–34 år (3,5 %) och ungefär 5 gånger så ofta som personer i grupperna 55–64 år. I den äldsta åldersgruppen (65–79 år) är antalet som uppgett utsatthet så lågt att den inte kan redovisas. Den grupp som i särskilt stor utsträckning uppger att de utsatts för misshandel är unga män (tabell A). År 2009 uppger närmare var tionde man (9,6 %) i åldern 16–24 år att han har utsatts för misshandel.

Figur 9. Utsatta för misshandel år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder.¹⁶ Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för misshandel

Precis som för de flesta andra brott mot enskild person uppger lågutbildade, ensamstående (med eller utan barn) och boende i flerfamiljshus i större utsträckning att de har utsatts för misshandel under 2009 än högutbildade, sammanboende (med eller utan barn) och boende i småhus (tabell A).

Personer födda i utlandet har generellt sett en högre utsatthet för misshandel än personer födda i Sverige (3,4 % jämfört med 2,2 %).

Motsvarande skillnader gäller även när man studerar utsatthet för allvarlig misshandel.

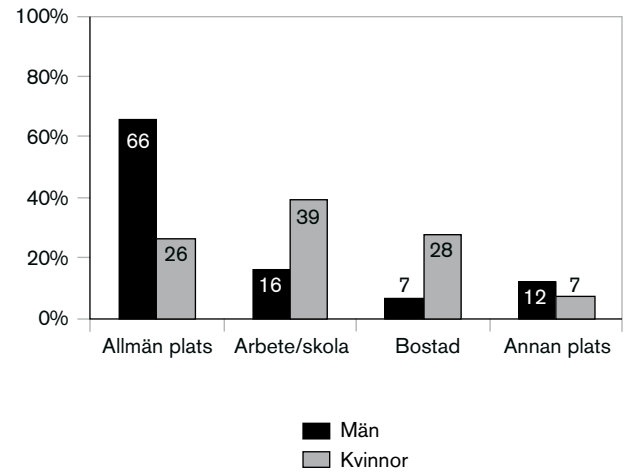
Omständigheter kring misshandel

Den typ av *brotsplats* som är vanligast vid misshandel är allmän plats (tabell C). Därefter följer den utsattes arbetsplats eller skola. Att ett misshandelsbrott har ägt rum i en bostad (den egna, gärningspersonens eller någon annans bostad) eller på någon annan plats uppges i minst utsträckning. När det gäller plats för misshandelsbrott är skillnaderna stora mellan könen, vilket också framgår i figur 10.

Kvinnor uppger i betydligt högre grad än män att de utsatts för misshandel i en bostad (28 % respektive 7 %). När män utsatts för misshandel är brotsplatsen i två tredjedelar av fallen (66 %) en allmän plats medan motsvarande andel för kvinnorna är en fjärdedel (26 %). Det är vidare mer än dubbelt så vanligt att kvinnor uppger att de utsatts för misshandel på arbetsplatsen eller i skolan jämfört med män (39 % respektive 16 %). Resultaten bekräftar den vedertagna uppfattningen att män i regel utsätts för misshandel i

nöjeslivet medan misshandel mot kvinnor oftare sker i hemmet.

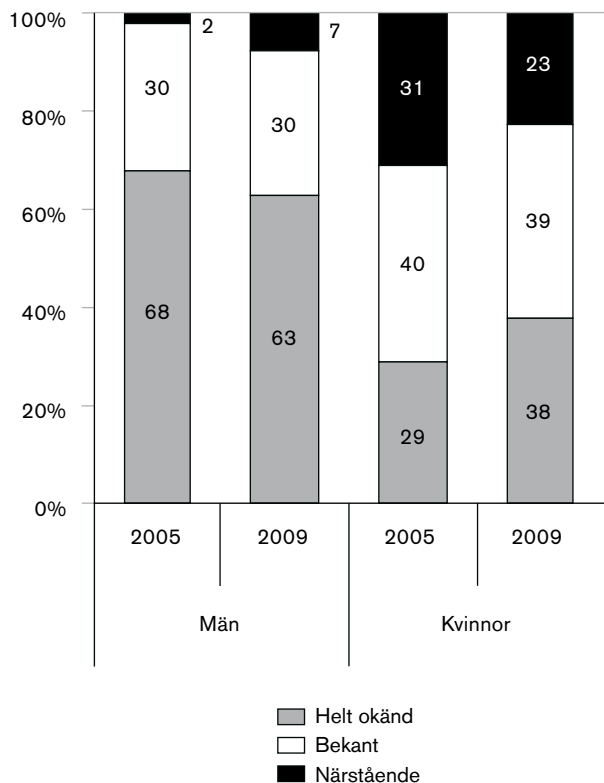
Figur 10. Typ av brotsplats för misshandel år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Även resultaten rörande relationen till gärningspersonen bekräftar uppfattningen att män i regel utsätts för misshandel i nöjeslivet medan misshandel mot kvinnor oftare sker i hemmet. I ungefär hälften av misshandelsbrotten (54 %) uppger den utsatte att *gärningspersonen* var helt okänd. I en tredjedel (33 %) av fallen uppges gärningspersonen ha varit en bekant och i 13 procent av fallen en närstående person (tabell D). Även när det gäller relationen till gärningspersonen är skillnaderna mellan kvinnor och män mycket stora (figur 11). För utsatta kvinnor är bekant den vanligaste relationen till gärningspersonen (39 %), medan männen i en majoritet av fallen uppger att gärningspersonen var helt okänd (63 %). I de fall där kvinnor har utsatts för misshandel uppges att gärningspersonen var en närstående person i ungefär en fjärdedel (23 %) av händelserna. Motsvarande andel för de utsatta männen är endast 7 procent.

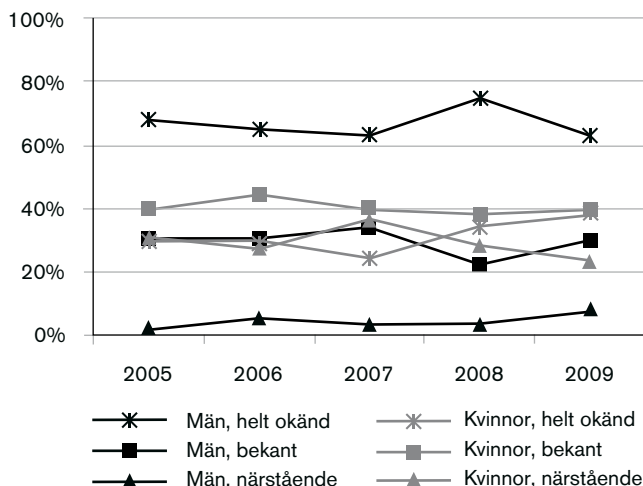
¹⁶ Då antalet personer i de äldsta åldersgrupperna (65-79 år) som uppgett att de blivit utsatta för misshandel är för få, redovisas inte den gruppen i figuren.

Figur 11. Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Relationen till gärningspersonen vid misshandel har varierat något sedan 2005, men andelen okända gärningspersoner i fall av misshandel mot män har minskat något samtidigt som andelen okända gärningspersoner i fall av misshandel mot kvinnor har ökat (figur 11 och 12). Den här utvecklingen skiljer sig något från utvecklingen för hot och trakasserier där andelen okända gärningspersoner har minskat något för såväl män som kvinnor.

Figur 12. Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Förekomst av alkohol och droger är vanligt vid misshandel. I närmare sju misshandelsfall av tio (66 %) hade den utsatte intrycket att gärningspersonen var påverkad av alkohol eller droger och i fyra av tio fall (39 %) uppger den utsatte att han eller hon själv varit påverkad av alkohol vid tillfället.¹⁷ Här är skillnaden mellan män och kvinnor stor. Män uppger oftare än kvinnor (77 % jämfört med 48 %) att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger och/eller att de själva varit påverkade av alkohol vid tillfället (50 % jämfört med 17 %).

Hot

För att belysa omfattningen av utsatthet för hot ställs frågan:

*Blev du under förra året (2009) hotad på ett sådant sätt, att du blev rädd?*¹⁸

Enligt resultaten i NTU uppger 4,3 procent att de utsattes för hot under 2009, vilket motsvarar cirka 311 000 personer i befolkningen (16–79 år). Uppskattningsvis handlar det om 956 000 händelser av hot (tabell 1). De flesta av de utsatta uppger att det har rört sig om en händelse under 2009, men eftersom det finns ett fåtal personer med mycket hög grad av upprepade utsatthet (exempelvis har 6 % av de utsatta utsatts för tio hot eller fler) blir resultatet att det skat-

¹⁷ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av alkohol eller droger, men för den utsatte efterfrågas enbart påverkan av alkohol.

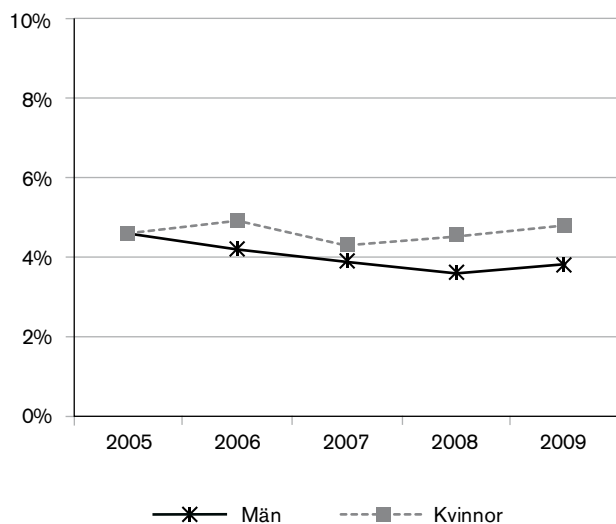
¹⁸ Personrån, misshandel och sexualbrott som även innehållit hot inkluderas inte här. Dessa händelser redovisas under respektive brottstyp.

tade antalet händelser är tre gånger så stort som antalet utsatta.

Kön och ålder

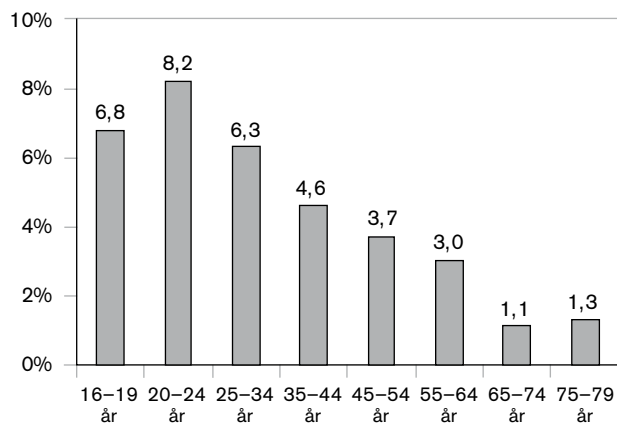
Kvinnor uppger att de utsatts för hot något oftare än män (4,8 % jämfört med 3,8 %), en skillnad som noterats sedan 2006 (figur 13).

Figur 13. Utsatta för hot år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Utsattheten för hot är störst i de yngsta grupperna och ju äldre åldersgrupp som studeras, desto lägre är utsattheten (figur 14). Den yngsta åldersgruppen uppger utsatthet över fem gånger så ofta som den äldsta (6,8 % jämfört med 1,3 %). Även när hänsyn tas till kön är utsattheten likartat fördelad mellan åldersgrupperna (tabell A).

Figur 14. Utsatta för hot år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra gruppers utsatthet för hot

Resultaten visar att det även finns skillnader mellan andra befolkningsgrupper när det gäller utsatthet för hot (tabell A). Ensamstående personer uppger att de blivit utsatta för hot ungefär dubbelt så ofta som sammanboende (6,0 %–8,4 %, jämfört med 2,9 %–3,5 %). Det är också vanligare att boende i flerfamiljshus rapporterar utsatthet för hot jämfört med boende i småhus (5,5 % jämfört med 3,4 %). Boende i storstad uppger vidare utsatthet för hot i större utsträckning än personer som bor i mindre städer eller på landsbygden (5,5 % jämfört med 3,4 %–3,8 %). Bland personer med utländsk bakgrund¹⁹ är andelen utsatta för hot högre än bland personer med svensk bakgrund²⁰ (5,1 %–5,2 % jämfört med 4,1 %). Personer med eftergymnasial utbildning uppger mer sällan utsatthet för hot jämfört med personer med lägre utbildning (3,9 % jämfört med 4,3 %–4,8 %).

Omständigheter kring hot

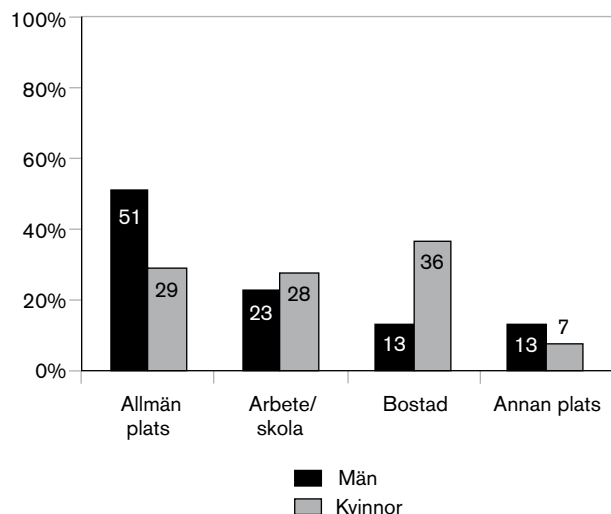
Den vanligaste *typen av brottsplats* vid hot är allmän plats (38 %, tabell C). Ungefär en fjärdedel av hoten (26 %) uppges ha ägt rum på arbetsplatsen eller i skolan. Ungefär lika många (27 %) ägde rum i en bostad. Resultaten indikerar att andelen som uppger att de utsatts i en bostad har ökat sedan mätningarna inleddes 2005.

I figur 15 framgår att män i större utsträckning än kvinnor uppger att de utsatts för hot på allmän plats (51 % jämfört med 29 %), medan kvinnor i större utsträckning än män uppger att de blivit hotade i en bostadsmiljö (36 % respektive 13 %), på arbetsplatsen eller i skolan (28 % jämfört med 23 %).

¹⁹ Till gruppen utländsk bakgrund räknas personer som är utrikes födda eller födda i Sverige men som har två utrikes födda föräldrar.

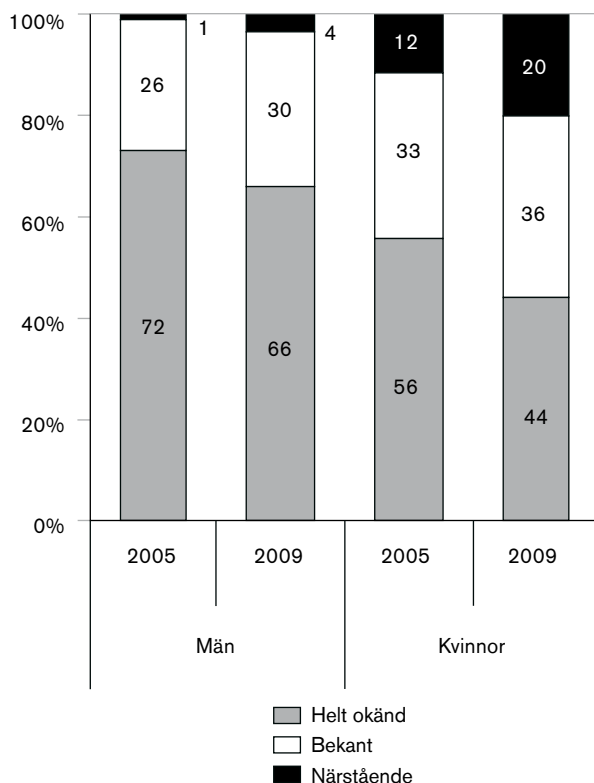
²⁰ Till gruppen svensk bakgrund räknas personer som är födda i Sverige med en eller två svenskfödda föräldrar.

Figur 15. Typ av brottsplats för hot år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

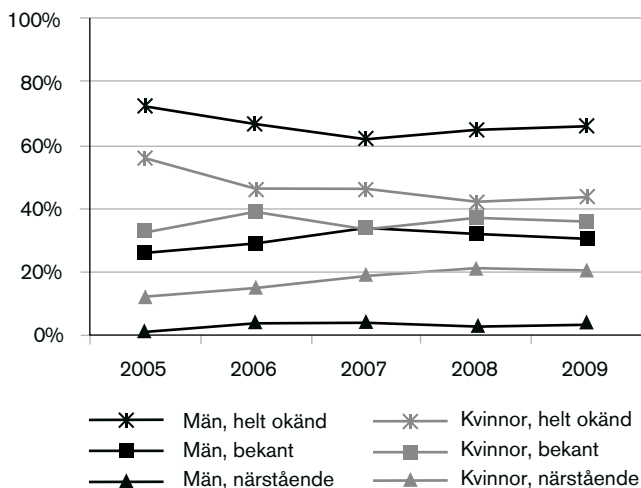
I de flesta fall uppges *gärningspersonen* vara helt okänd för den utsatte (tabell D). Kvinnor uppger i betydligt större utsträckning än män att de har utsatts för hot av en närstående (20 % jämfört med 4 %). Män utsätts oftare än kvinnor för hot från en helt okänd person (66 % jämfört med 44 %). För både män och kvinnor är ungefär var tredje (30 % respektive 36 %) av gärningspersonerna bekanta.

Figur 16. Relation till gärningspersonen vid hot år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Andelen okända gärningspersoner har minskat något för såväl män som kvinnor sedan 2005. För kvinnor noteras också en ökad andel närstående gärningspersoner (figur 16 och 17).

Figur 17. Relation till gärningspersonen vid hot år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Vad beträffar förekomsten av *alkohol eller droger* i samband med händelser av hot bedömer den utsatte att gärningspersonen i ungefär hälften (53 %) av fallen var påverkad av någotdera. I 14 procent av händelserna uppger den utsatte att han eller hon själv varit påverkad av alkohol.²¹ Precis som vid misshandel är skillnaden mellan män och kvinnor stor när det gäller förekomst av alkohol eller droger vid hot. Män uppger oftare än kvinnor (65 % jämfört med 45 %) att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger och/eller att de själva varit påverkade av alkohol vid tillfället (26 % jämfört med 7 %).

Sexualbrott

En mycket känslig, men angelägen, brottstyp att undersöka är sexualbrott. I NTU ställs följande fråga:

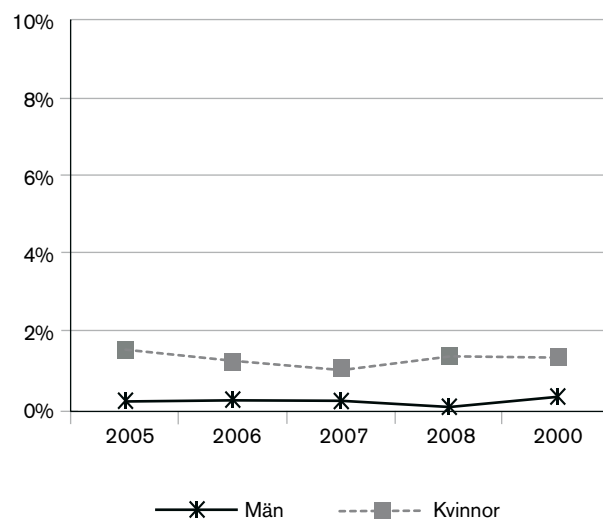
*Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året (2009)? Det gäller både allvarliga och mindre allvarliga händelser, till exempel hemma, på jobbet, i skolan eller på någon allmän plats.*²²

Omkring 0,9 procent av de tillfrågade, vilket motsvarar ungefär 67 000 personer i befolkningen (16–79 år), uppger att de utsattes för sexualbrott under 2009. Antalet händelser under samma period uppgår uppskattningsvis till ungefär 156 000 personer i befolkningen. Andelen utsatta för sexualbrott har varit relativt stabil över de fem mättillfällena, detsamma gäller för det skattade antalet brott (tabell B). Precis som för hot och misshandel har de flesta personer utsatts för ett enstaka sexualbrott under 2009, även om det finns en liten grupp som är upprepat utsatta.

Kön och ålder

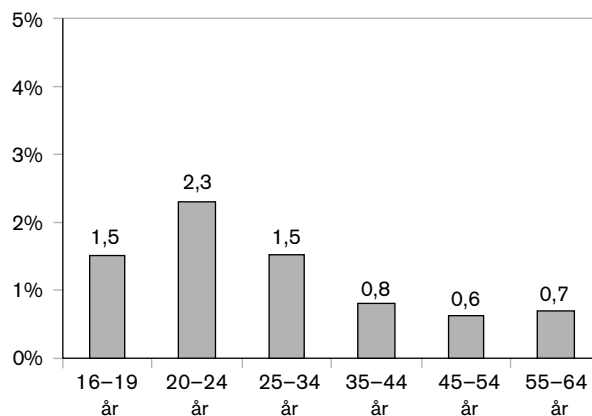
Figur 18 visar att det är betydligt fler kvinnor än män som uppger att de utsatts för sexualbrott. Enligt NTU blev 1,4 procent av kvinnorna och 0,4 procent av männen sexuellt tvingade, angripna eller ofredade under 2009. Skillnaden mellan män och kvinnor har varit relativt oförändrad sedan 2005.

Figur 18. Utsatta för sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Utsatthet för sexualbrott är vanligast i de tre yngsta åldersgrupperna, 16–34 år, där andelen utsatta varierar mellan 1,5 procent och 2,3 procent (figur 19). Denna grupp utgörs framför allt av kvinnor mellan 16 och 24 år, där 3,5 procent uppger utsatthet för sexualbrott under 2009 (tabell A).

Figur 19. Utsatta för sexualbrott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning för ålder.²³ Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

När utsattheten i olika åldersgrupper studeras uppdelat på kön (tabell A) är det bara bland kvinnorna som utsattheten för sexualbrott skiljer sig mellan åldersgrupperna, medan män uppger att de utsatts för sex-

²¹ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av *alkohol eller droger*, men för den utsatte efterfrågas enbart påverkan av *alkohol*.

²² Personrån och misshandelsbrott som även innehållit sexuellt angrepp, ofredande eller tvång inkluderas inte här. Sådana händelser redovisas endast som personrån respektive misshandel.

²³ Då antalet personer i de äldsta åldersgrupperna (65–79 år) som uppgett att de blivit utsatta för sexualbrott är litet, redovisas inte den gruppen i figuren.

ualbrott i nästan samma relativt låga (0,4 %–0,6 %) utsträckning oavsett vilken åldersgrupp som studeras.

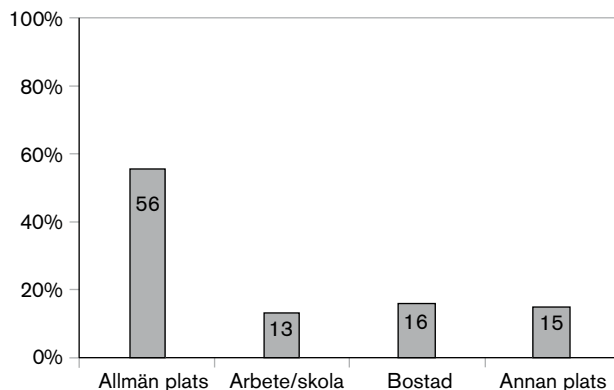
Andra grupper utsatthet för sexualbrott

Precis som för merparten av de andra brotten mot enskild person uppges utsatthet för sexualbrott oftare i vissa grupper av befolkningen (tabell A). Exempelvis är andelen utsatta högre bland personer som är födda utomlands (1,5 %) än bland personer födda i Sverige (0,8 %–1,0 %). I gruppen ensamstående personer är utsatthet för sexualbrott vanligare än i gruppen sammanboende personer (1,4 %–2,9 % jämfört med 0,5 %–0,7 %). Personer boende i flerfamiljshus utsätts dubbelt så ofta som personer boende i småhus (1,3 % jämfört med 0,6 %).

Omständigheter kring sexualbrott

Fördelningen mellan olika typer av *brottsplatser* vid sexualbrott ser ut på liknade sätt som i föregående undersökning (figur 20). Drygt hälften av händelserna (56 %) uppges ha ägt rum på en allmän plats och 13 procent på den utsattes arbetsplats eller skola, medan 16 procent av händelserna uppges ha ägt rum i bostadsmiljö.

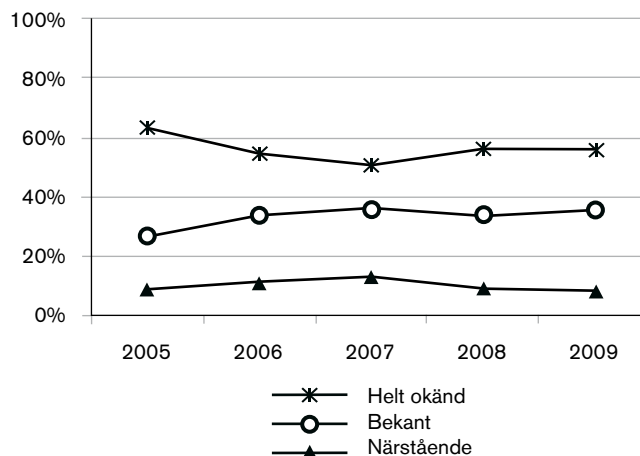
Figur 20. Typ av brottsplats för sexualbrott år 2009, enligt NTU 2010. Andel händelser i procent.²⁴

I 57 procent av fallen var *gärningspersonen* helt okänd för den utsatte, i 36 procent av fallen var gärningspersonen en bekant och i 8 procent av fallen var gärningspersonen en närstående person (figur 21). Andelen bekanta gärningspersoner har ökat något sedan det första måttillfället 2005, samtidigt som andelen fall där gärningspersonen varit okänd har minskat. Andelen händelser där gärningspersonen varit närstående har minskat svagt sedan 2007.

²⁴ Då antalet personer som uppgett utsatthet för sexualbrott är få redovisas inte brottsplats uppdelat på kön.

Figur 21. Relation till gärningspersonen vid sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel händelser i procent.²⁵

NTU belyser ett brett spektrum av sexualbrott eftersom såväl lindrigare som allvarigare händelser efterfrågas. De som uppges att de utsatts för sexualbrott får svara på ett antal frågor om brottets *allvarlighetsgrad*. Drygt en fjärdedel (26 %) av sexualbrotten beskrivs som en händelse där någon tvingade eller försökte tvinga den utsatta till någon sexuell handling genom att hota, hålla fast eller göra illa på något sätt, vilket är i linje med resultaten från föregående mätningar. I vart tionde fall (10 %) uppges att den utsatte blivit sexuellt utnyttjad i situationer när han eller hon inte kunde försvara sig, exempelvis sov eller var alkohol- eller drogpåverkad. En ungefär lika hög andel (12 %) av sexualbrotten beskrivs av de utsatta som en *våldtäkt*. Det skulle innebära att det skattade antalet våldtäkter i befolkningen uppgår till drygt 18 000 händelser under 2009. Här bör noteras att det kan vara svårt för en person att tolka huruvida en händelse juridiskt sett ska bedömas som sexuellt tvång eller våldtäkt. Det innebär att de våldtäkthändelser som rapporterats i NTU i juridisk mening kan vara lindrigare sexualbrott, som sexuellt tvång, eller vice versa. Man bör också vara medveten om att det, precis som för hot- och misshandelsbrott, finns anledning att tro att händelser där personer utsatts för sexualbrott av en närstående person, troligen ofta i hemmet, är underrepresenterade i undersökningen. Den typen av ut-

²⁵ Då antalet personer som uppgett utsatthet för sexualbrott är få redovisas inte relation till gärningsperson uppdelat på kön.

satthet kan upplevas som särskilt känslig och är därmed svår att fånga upp i en frågeundersökning.²⁶

Personrån

I NTU ställs följande fråga för att undersöka hur många i befolkningen (16–79 år) som utsattes för personrån 2009:

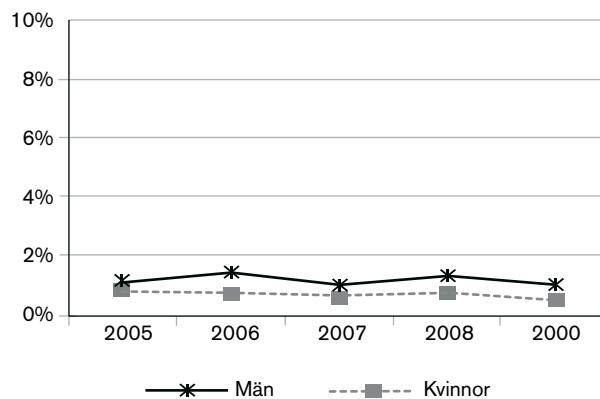
Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2009)?

Undersökningen visar att andelen utsatta för personrån uppgår till 0,8 procent. Det motsvarar ungefär 55 000 personer i befolkningen (16–79 år). Det skattade antalet händelser av det här slaget uppgår till drygt 66 000 (tabell 1). Antalet personer som uppger utsatthet för personrån har minskat något sedan föregående mätning, samtidigt som det skattade antalet personrån också blivit färre. Det skattade antalet händelser i förhållande till antalet utsatta personer styrs av hur vanligt det är med upprepad utsatthet. Upprepad utsatthet för personrån är relativt ovanligt och resultaten för 2009 indikerar dessutom en något lägre grad av upprepad utsatthet, jämfört med tidigare år. De allra flesta (89 %) av dem som uppger utsatthet för personrån under 2009 har utsatts för ett sådant brott under året.

Kön och ålder

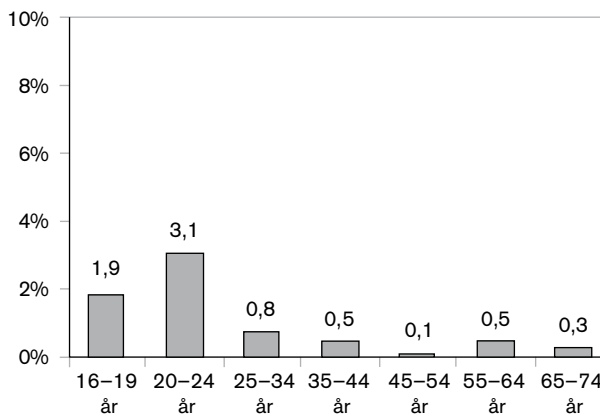
Av figur 22 framgår att män oftare än kvinnor uppger att de utsatts för personrån. Sammantaget uppger 1,0 procent av männen att de utsatts för personrån under 2009, medan motsvarande andel hos kvinnorna är 0,5 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor har varit relativt oförändrad sedan 2005.

Figur 22. Utsatta för personrån år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

I likhet med de flesta brott mot enskild person uppger yngre personer att de har varit utsatta för personrån i betydligt större utsträckning än övriga åldersgrupper (figur 23). Den högsta andelen utsatta återfinns i gruppen unga män (tabell A). I den yngsta åldersgruppen (16–24 år) uppger 3,9 procent av männen att de utsatts för personrån under 2009, vilket är den högsta andelen i befolkningen. Det är dessutom den enda befolkningsgrupp där utsatthet för personrån har ökat något från föregående år (3,3 % 2008). I samtliga andra grupper – liksom i befolkningen totalt sett – har utsatthet för personrån minskat.

Figur 23. Utsatta för personrån år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Personrån är en brottstyp som ofta betraktas som ett typiskt ungdomsbrott, och resultaten i NTU bekräftar den bilden när det gäller utsatthet. De utsatta uppger dessutom i sex fall av tio (60 %) att de antingen vet

²⁶ En indikation på detta kan fås genom övergripande jämförelser med resultaten i frågeundersökningen *Slagen Dam* (Lundgren m.fl. 2001). Där har andelen händelser av sexuellt våld som drabbar kvinnor i betydligt större utsträckning inträffat i hemmet än vad som uppges i NTU. Det bör dock nämnas att den undersökningens utförande skiljer sig från NTU.

eller uppskattar att gärningspersonen var 24 år eller yngre.²⁷

Andra grupper utsatthet för personrån

I resultaten framgår skillnader i utsatthet för personrån utifrån utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden (tabell A). Resultaten visar att utrikes födda personer uppger utsatthet för personrån i samma utsträckning som inrikes födda.²⁸ Resultat skiljer sig från föregående år då utrikes födda personer uppgav en högre utsatthet för personrån än personer födda i Sverige. I likhet med 2008 uppger personer med förgymnasial utbildning (1,2 %) i större utsträckning än personer med gymnasial (0,7 %) och eftergymnasial utbildning (0,4 %) att de utsatts för personrån under 2009.²⁹ Boende i flerfamiljshus (1,1 %) och boende i storstad (1,2 %) uppger också högre nivåer av utsatthet jämfört med boende i småhus (0,5 %) samt boende i större och mindre städer eller på landsbygden (0,4 %–0,6 %). Skillnaderna mellan dessa grupper återkommer i samtliga undersökningar. Även ensamstående personer utan barn (1,6 %) uppger en högre utsatthet för personrån 2009 än sammanboende personer med och utan barn (0,1 %–0,5 %).

Omständigheter kring personrån

För att mäta *allvarlighetsgraden* i personrån kan flera olika faktorer studeras. Ett mått på allvarlighetsgrad är om det förekom våld i samband med rånet. I 36 procent av det totala antalet rapporterade rån 2009 uppger den utsatte att han eller hon blev slagen, sparkad eller utsatt för annat fysiskt våld i samband med rånet, vilket är en ökning från föregående år (27 %). Ett annat sätt att belysa allvarlighetsgrad är huruvida det förekommer kniv, skjutvapen eller något annat tillhygge vid personrån. I NTU uppger den utsatte att vapen eller tillhyggen förekom i en fjärdedel (25 %) av händelserna, vilket i stället är en noterbar minskning från föregående år (44 %). Åren dessförinnan har andelen varierat mellan 27 % och 39 %.

När det gäller *brottsplats* uppges de flesta personrån ha ägt rum på en allmän plats (84 %). Beträffande relationen till *gärningspersonen* uppges de allra flesta rånhandlingar ha utförts av en för den utsatte helt okänd person (89 %).

²⁷ Även i fall där gärningspersonen inte uppskattas vara en ungdom uppskattas gärningspersonen vid rån vara relativt ung. I närmare nio fall av tio (86 %) gör den utsatte bedömningen att gärningspersonens ålder är under 35 år.

²⁸ Inklusive personer med utrikes födda föräldrar.

²⁹ Det är troligt att samvariationen mellan utbildningsnivå och utsatthet för rån helt eller delvis kan förklaras av att dessa båda fenomen även samvarierar med *ålder*.

Bedrägerier

Bedrägeri är en brottstyp som utöver privatpersoner också drabbar exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast bedrägeri mot privatpersoner som efterfrågas. För att utreda omfattningen av den typen av bedrägerier ställs följande fråga i NTU:

Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året (2009)?

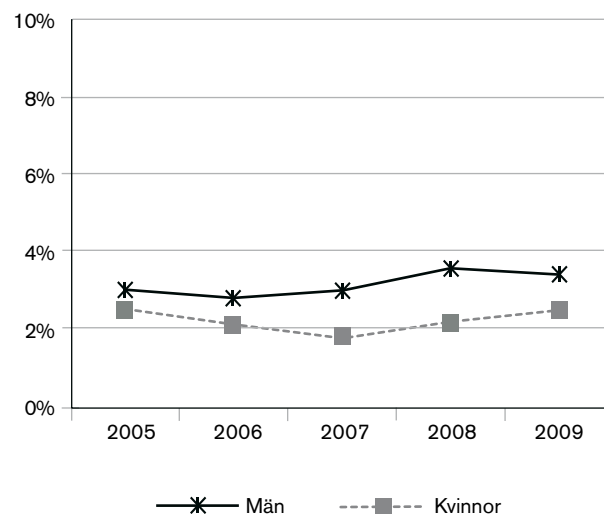
Enligt NTU 2010 uppger 2,9 procent, vilket motsvarar ungefär 211 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för den här typen av bedrägeri under 2009. Det skattade antalet händelser i befolkningen uppgår till cirka 316 000 (tabell 1).

Resultaten är i linje med föregående år (2008) men något högre än tidigare år (tabell B). De flesta (85 %) som utsatts för bedrägeri under 2009 uppger att det rör sig om en enstaka händelse. Bedrägeri är en brottstyp som det kan vara svårt att fånga in i frågeundersökningar, bland annat för att man kan ha utsatts utan att själv veta om det. Det kan påverka utfallet i undersökningen och bör beaktas när resultaten tolkas.

Kön och ålder

En högre andel män än kvinnor uppger att de blivit utsatta för bedrägeri under 2008 (3,4 % respektive 2,5 %, figur 24). Mönstret är ungefär detsamma som vid tidigare mättillfällen. Skillnaden mellan könen ökade fram till 2008, för att sedan minska 2009.

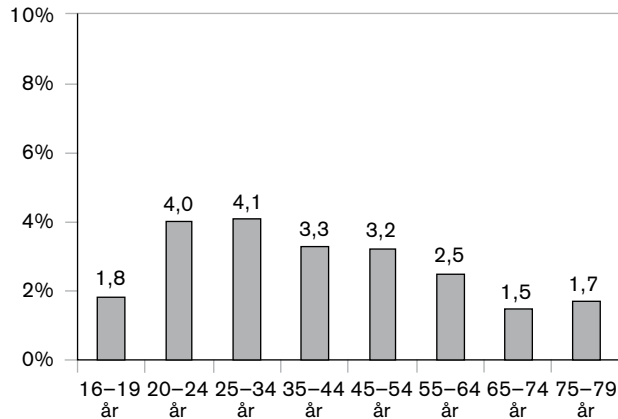
Figur 24. Utsatta för bedrägerier år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Utsatthet för bedrägerier är något mer jämnt fördelad mellan åldrarna än övriga brott mot enskild person.

Personer i åldrarna 20–34 år uppger dock utsatthet i större utsträckning än övriga åldersgrupper, vilket visas i figur 25.

Figur 25. Utsatta för bedrägerier år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för bedrägerier

Utrikes födda personer utsätts för bedrägeri i högre grad än personer födda i Sverige (4,9 % respektive 2,5 %–3,4 %, tabell A). Ensamstående personer utsätts också för bedrägeri i större utsträckning än sammanboende, något som i synnerhet gäller ensamstående med barn där 4,1 procent uppger att de utsätts för bedrägerier, vilket kan jämföras med 2,5 och 2,7 procent bland sammanboende med respektive utan barn. En skillnad noterades även i föregående undersökning, men då var den något större.³⁰

Det är även vanligare att boende i flerfamiljshus och boende i storstäder uppger utsatthet för bedrägeri, jämfört med andra grupper. Resultaten visar dock inte några skillnader i utsatthet mellan olika utbildningsgrupper.

Omständigheter kring bedrägerier

Ett mått på *allvarlighetsgrad* när det gäller bedrägeri är värdet på det man blivit lurad på. Att som privatperson bli lurad på 100 000 kronor eller mer är ovanligt, men det förekommer i cirka 2,5 procent av fallen. Det vanligaste är att bli lurad på 2 000–9 999 kronor, vilket de utsatta uppger för 34 procent av bedrägeribrotten. I ungefär en femtedel (21 %) av fallen handlar det om 500–1 999 kronor och i nästan lika hög

³⁰ Här bör uppmärksammas att gruppen ensamstående med barn är relativt liten i NTU (n=559) och att det därför inte är uteslutet att den större skillnaden som noterades förra året kan ha uppstått av en slump.

andel (18 %) av fallen rör det sig om en summa som understiger 500 kronor.

Det finns en mängd *olika sätt* som en gärningsperson kan använda för att lura till sig pengar eller värdesaker från privatpersoner. NTU tillhandahåller inte en komplett bild av vilka metoder som används men belyser ett par av de mest uppmärksammade. Ofta handlar det om bank- eller kontokortsbedrägerier (30 % av fallen), vilka exempelvis kan ske genom så kallad *skimming*.³¹ I ungefär lika stor utsträckning (28 % av händelserna) uppges att bedrägerierna har skett via Internet. Resultaten är i linje med föregående års undersökning.

Trakasserier

Trakasserier handlar om en följd av mer eller mindre allvarliga händelser, till exempel hot, ofredande eller hemfridsbrott. Alla händelser som sammantaget definieras som trakasseri behöver inte vara kriminaliserade och därför klassificeras inte trakasseri som ett eget brott juridiskt sett. Men om någon eller några enskilda handlingar är kriminella, klassificeras de enligt gällande brottsrubricering.

För att undersöka hur många som upplever sig ha varit utsatta för trakasserier ställs denna fråga i NTU:

Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad vid flera tillfällen under förra året (2009)?

Enligt resultaten uppger 3,7 procent, vilket motsvarar cirka 267 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för trakasserier under 2009. När det gäller trakasserier har andelen utsatta (och därmed även antalet utsatta personer) i befolkningen minskat något varje år sedan det första mättillfället 2005 (tabell 1).³²

Kön och ålder

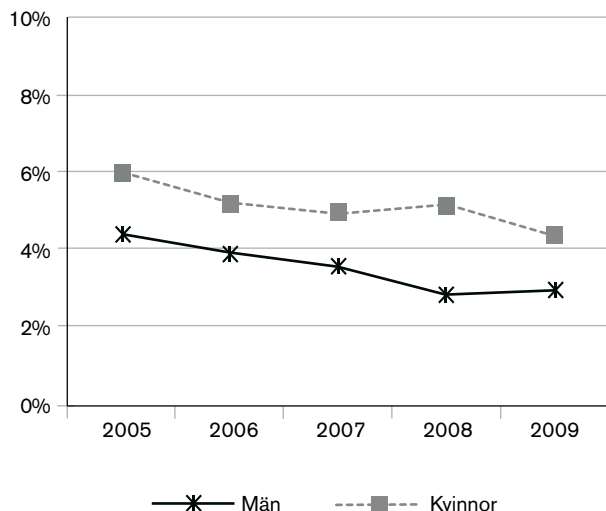
Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de varit utsatta för trakasserier (figur 26), en skillnad

³¹ Vardaglig benämning på en form av kreditkortsbedrägeri där någon olovligen använder en speciell avläsare för att kopiera innehållet i magnetremsan på ett kreditkort. Källa: *Nationalencyklopedin*.

³² Här bör noteras att frågan om utsatthet för trakasserier omformulerats något mellan det första och det andra mättillfället, vilket kan vara orsaken till minskningen av andelen utsatta mellan år 2005 och 2006. I NTU 2006 ställdes frågan på detta sätt: *Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad under förra året (2005)?* Här ingick alltså inte frasen "vid flera tillfällen".

som är genomgående sedan 2005. Den ovan nämnda minskningen över tid gäller dock båda könen.

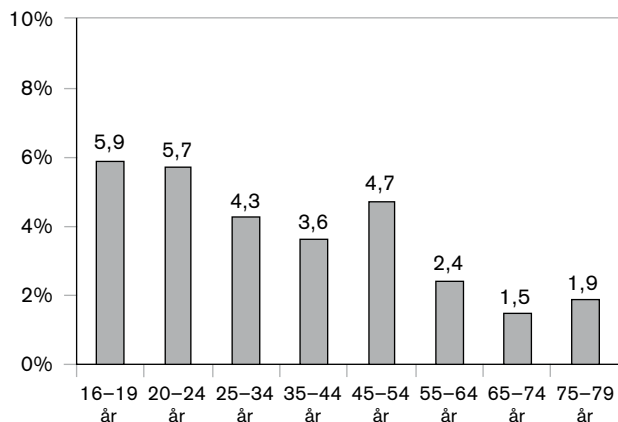
Figur 26. Utsatta för trakasserier år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Generellt sett är det unga personer som i högst grad uppger att de utsatts för trakasserier, medan utsattheten är lägre bland medelålders och äldre personer (figur 27). Skillnaderna i utsatthet mellan åldersgrupperna är i paritet med de åldersskillnader som finns för exempelvis misshandel och sexualbrott.

Utsattheten är särskilt stor bland unga kvinnor: 7,6 procent av kvinnorna i åldern 16–24 år uppger att de utsatts för trakasserier 2009 (tabell A). Lägst andel utsatta under samma period återfinns bland både män och kvinnor i åldern 65–79 år, där 1,6 procent uppger att de har utsatts för trakasserier.

Figur 27. Utsatta för trakasserier år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra gruppers utsatthet för trakasserier

I likhet med flertalet andra brott mot enskild person uppger utrikes födda personer (6,3 %), ensamstående personer (5,5 %–10,1 %), boende i flerfamiljs-hus (4,9 %) och boende i storstad (4,2 %) i större utsträckning än övriga befolkningsgrupper att de utsatts för trakasserier 2009 (tabell A). Däremot visar inte resultaten 2009 på någon skillnad i utsatthet mellan olika utbildningsgrupper.

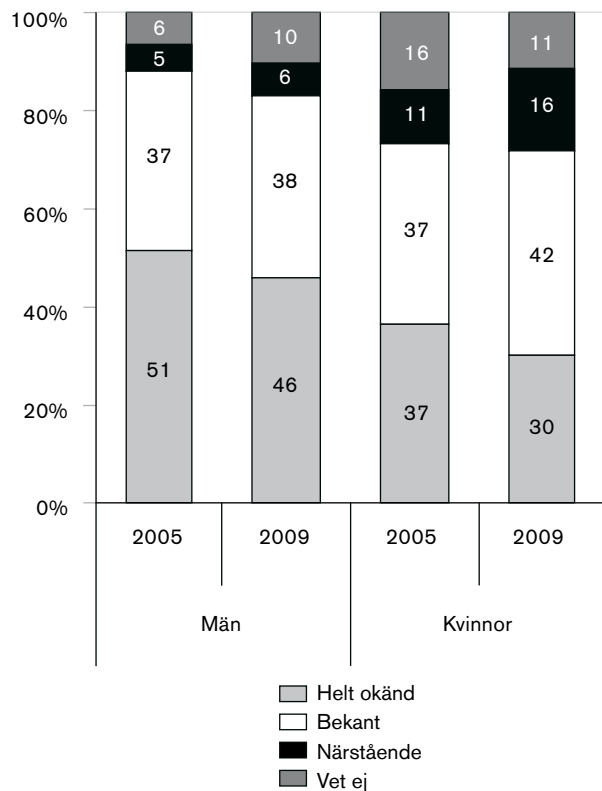
Omständigheter kring trakasserier

I närmare fyra av tio fall av trakasserier (36 %) uppger den utsatte att *gärningspersonen* är helt okänd och i lika stor utsträckning (40 %) uppges att gärningspersonen är en bekant. Var åttonde (12 %) uppger att det rör sig om en närstående person och en ungefär lika hög andel (11 %) uppger att de inte vet vem gärningspersonen är (tabell D).³³

Relationen till gärningspersonen skiljer sig något åt mellan kvinnor och män, men skillnaden är något mindre än för andra brottstyper. Bland både män och kvinnor som utsatts för trakasserier 2009 är det vanligaste svaret att gärningspersonen är helt okänd eller en bekant (figur 28). Däremot uppger kvinnor betydligt oftare än män att gärningspersonen är en närstående person. Bland de kvinnor och män som uppger att de utsatts för trakasserier av en närstående eller nära bekant framgår i närmare fyra fall av tio (36 %) att det rör sig om en nuvarande eller före detta partner.

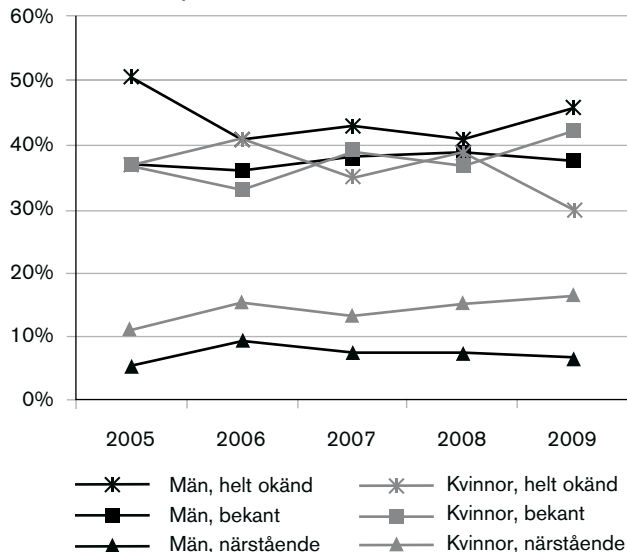
³³ Här bör uppmärksammas att svarsalternativet "vet ej" ingår i redovisningen. Anledningen till detta är att en förhållandevis stor andel av de tillfrågade har uppgett detta svar. Just för trakasserier bedöms det också som fullt möjligt att man kan vara utsatt utan att ha en uppfattning om vem gärningspersonen är, och därigenom kan man inte bedöma om han eller hon är en närstående, bekant eller okänd person.

Figur 28. Relation till gärningspersonen vid trakasserier år 2005 och 2009, enligt NTU 2006 och 2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Precis som för hot har andelen okända gärningspersoner minskat sedan 2005 (figur 28 och 29). För trakasserier mot kvinnor syns också en ökning i andelen närstående gärningspersoner.

Figur 29. Relation till gärningspersonen vid trakasserier år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Trakasserier kan naturligtvis vara mer eller mindre allvarliga. En indikator på allvarlighetsgrad kan vara hur händelserna upplevs av den som utsätts. I NTU frågas hur skrämmande den utsatte tycker att händelserna var. Av dem som uppger att de utsatts för trakasserier upplever drygt hälften (55 %) att händelserna var ganska eller mycket skrämmande, medan övriga antingen upplever händelserna som inte särskilt (26 %) eller inte alls skrämmande (18 %).

En annan indikator på *allvarlighetsgrad*, som också belyser omfattningen på utsattheten, är antalet rapporterade händelser. Med händelser menas i detta avseende varje telefonsamtal, besök, brev, SMS och så vidare som trakasserierna uppges ha omfattat. Trakasserier skiljer sig här från de andra brottstyperna i NTU genom att en *serie av händelser*, i stället för en *enstaka händelse*, räknas som ett brott.³⁴ De flesta (65 %) utsatta uppger att det totalt rörde sig om tio eller färre händelser. Knappt en tiondel, 9 %, vilket motsvarar ungefär 24 000 personer av befolkningen, uppger dock att trakasserierna omfattade ett mycket stort antal händelser (100 eller fler).

Egendomsbrott mot hushåll

Resultat i korthet

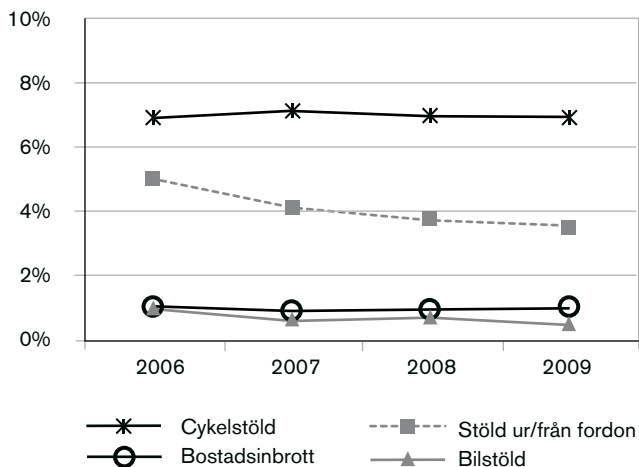
- Ungefär vart nionde hushåll (11 %) utsattes för något egendomsbrott under år 2009.
- Andelen har minskat något sedan 2005. Framför allt har andelen hushåll utsatta för stöld ur eller från fordon minskat.
- De hushåll i befolkningen som är särskilt utsatta är hushåll med barn, i synnerhet ensamstående med barn, hushåll i flerfamiljshus samt boende i storstäder eller större städer.
- Drygt hälften av de brott mot egendom som rapporterats i NTU uppges vara anmälda till polisen. I störst utsträckning anmäls bilstöld och bostadsinbrott.
- Den upprepade utsattheten för brott mot egendom är betydligt lägre än motsvarande andel av brotten mot enskild person.

³⁴ När det handlar om trakasserier kan det totala antalet händelser naturligtvis sträcka sig över en längre tidsperiod än bara ett år. I NTU fångas det totala antalet händelser in, men någon eller några av händelserna ska ha ägt rum under år 2009 för att brotten ska räknas med.

Brottskategorin *egendomsbrott mot hushåll* omfattas i NTU av brottstyperna *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Gemensamt för dessa brottstyper är att utsatthet påverkar hushållet som helhet. Att exempelvis en cykel eller bil som tillhör någon i familjen blir stulen innebär, förutom de integritetskränkande aspekterna av att bli utsatt för brott, även omkostnader som kan påverka hela hushållets ekonomiska rörlighet. För samtliga nämnda brottstyper får de tillfrågade därför svara på frågor om utsatthet inom hela hushållet. Med anledning av att redovisnings sättet för dessa brottstyper ändrades mellan det första och det andra årets undersökning kan inte några jämförelser göras med utsattheten 2005. Av figur 30 framgår att det vanligaste egendomsbrottet är *cykelstöld*, där 6,9 procent av hushållen har utsatts, en nivå som varit relativt stabil sedan 2006. Därefter följer *stöld ur eller från fordon*, vilket 3,5 procent av hushållen uppges vara utsatta för. Stöld ur eller från fordon är en brottstyp där andelen utsatta har minskat (-1,5 procentenheter) de senaste tre åren.

Bostadsinbrott och *bilstöld* uppges i lägst utsträckning: 1,0 procent av hushållen rapporterar att de har drabbats av bostadsinbrott under 2009 och bilstöld uppges ha drabbat 0,5 procent av de hushåll där någon ägde en bil under samma period. Andelen hushåll som utsatts för bilstöld har minskat successivt under åren (från 0,9 % 2006 till 0,5 % 2009). En betydande minskning kan också observeras i den officiella statistiken över polisanmälda bilstölder under samma tidsperiod.

Figur 30. Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Andel i befolkningen, i procent.

Enligt NTU 2010 utsattes 11,0 procent av hushållen i befolkningen för något av de efterfrågade egendoms-

brotten 2009, vilket är en aning lägre än resultatet för 2008 (11,2 %) som i sin tur är lägre än resultaten för 2006 och 2007 (12,6 % respektive 11,7 %, se även tabell 2). Minskningen består framför allt av en sjunkande andel utsatta för stöld ur eller från fordon.

Antalet händelser i befolkningen skattas utifrån uppgifter om hur många gånger de utsatta hushållen har utsatts för respektive brottstyp under det föregående året (tabell 2). Eftersom den upprepade utsattheten för egendomsbrott mot hushåll är relativt låg är antalet händelser nästan desamma som antalet utsatta hushåll. Cykelstöld har den största skillnaden mellan antal händelser (337 000) och antal utsatta hushåll (271 000).

I följande avsnitt presenteras först resultat avseende anmälningsbenägenheten för de olika brottstyperna, därefter presenteras dels ett avsnitt om upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll, dels hur utsattheten för egendomsbrott mot hushåll fördelar sig regionalt. Sedan följer ett avsnitt om hur utsattheten för de olika typerna av egendomsbrott mot hushåll förhåller sig till olika bakgrundsfaktorer som boende- och familjeförhållanden. Utöver detta redovisas resultat som gäller en del av omständigheterna kring egendomsbrotten mot hushåll. Ett mer utförligt tabellunderlag (tabell E-I) för de grundläggande resultaten finns i tabellbilagan.

I stort sett alla bilstölder anmäls

Brott mot egendom uppges generellt i betydligt högre grad än brott mot enskild person vara anmälda till polisen. Drygt hälften (52 %) av de brott mot egendom som de utsatta i NTU besvarat frågor om uppges vara polisanmälda. För stöldbrott varierar anmälningsbenägenheten bland annat beroende på värdet på det som blivit stulet (Persson 1990). Stöldbrott där det stulna har ett högt ekonomiskt värde (exempelvis bilstöld) innebär oftare att den utsatte begär ersättning från försäkringsbolag, vilka vanligtvis kräver att brottet ska vara polisanmält (Brå 2006). Därför är det inte förvånande att bilstölder anmäls i större utsträckning än stöld ur och från fordon och i betydligt större utsträckning än cykelstölder (tabell 2).

Nästan samtliga (98 %) bilstölder som hushållen i befolkningen utsatts för uppges vara anmälda till polisen enligt NTU. Motsvarande andel för stöld ur eller från fordon är 66 procent. När det gäller cykelstölder uppges 38 procent vara polisanmälda. Precis som bilstöld är bostadsinbrott en brottstyp som anmäls till polisen i relativt hög grad och därmed har en förhållandevis liten dold brottslighet.

Tabell 2. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser samt andel anmälda händelser år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010.

	Andel utsatta hushåll i procent				Skattat antal utsatta hushåll	Skattat antal händelser i populationen	Andel polisanmälda händelser i procent
	2006	2007	2008	2009			
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	11,2	11,0	436 000	558 000	52
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	41 000	43 000	88
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	0,5	16 000	16 000	98
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	140 000	162 000	66
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	271 000	337 000	38

¹ Netto redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

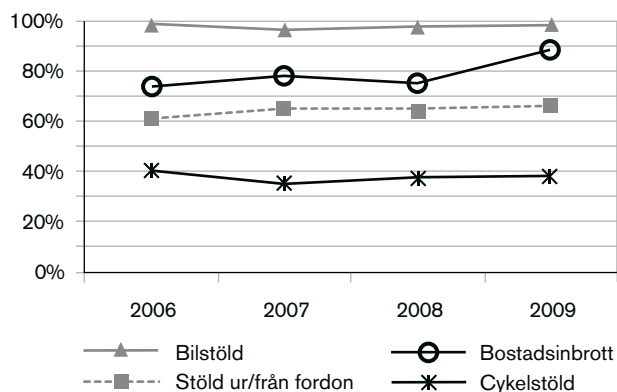
² I tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Andelen hushåll utsatta för bilstöld av hela befolkningen 2009 är 0,4 procent.

Enligt resultaten i NTU anmäldes 88 procent av bostadsinbrotten under 2008. Resultaten för andel anmälda egendomsbrott mot hushåll är i linje med föregående års resultat, men med en svag ökning för de flesta brottstyper. För bostadsinbrott är det däremot en relativt stor ökning i andelen anmälda brott jämfört med 2008 då 75 procent av bostadsinbrotten uppgavs vara polisanmälda. När det gäller utvecklingen av antalet anmälda händelser över tid (figur 31) skiljer sig resultaten i NTU från den officiella kriminalstatistiken. Det finns en lång rad tänkbara förklaringar till detta, inte minst att de båda källorna belyser brottsligheten från olika perspektiv (självrapporterad utsatthet för brott respektive polisanmäld brottslighet).

egendom är förhållandevis ovanlig i Sverige, både i jämförelse med andra brottstyper men också vid internationell jämförelse (Brå 2001). I linje med det visar resultaten i NTU att upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll är ovanligt.

Av figur 32 och tabell H framgår att 80 procent av de utsatta hushållen endast utsatts för ett egendomsbrott under 2009. Andelen hushåll som utsatts för egendomsbrott vid fyra tillfällen eller fler under 2009 är således betydligt lägre än motsvarande andel utsatta för brott mot enskild person, som enligt resultaten i föregående avsnitt uppgår till 11 procent av de utsatta och drygt 1 procent av den totala befolkningen (tabell G).

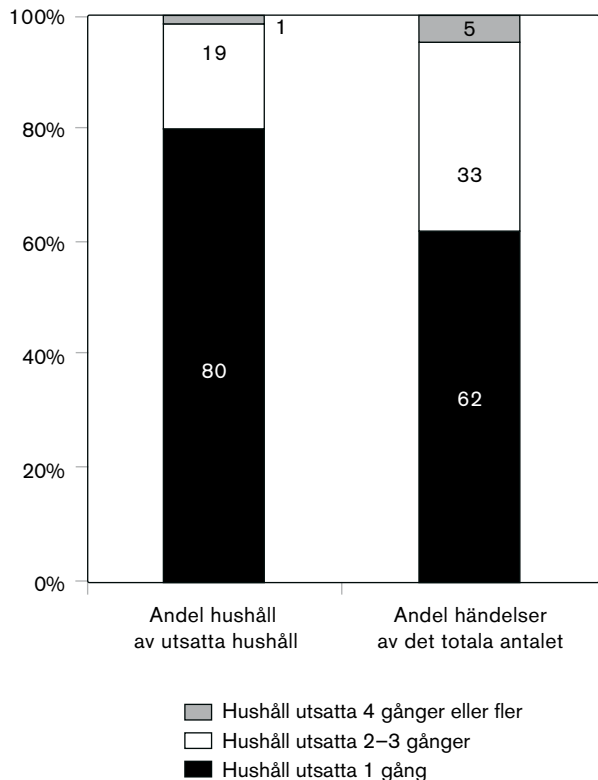
Figur 31. Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Andel händelser i procent.

Upprepad utsatthet mindre vanligt

I föregående avsnitt visades att en betydande andel av det totala antalet brott mot enskild person begås mot en liten grupp upprepat utsatta. Det är sedan tidigare känt att upprepad utsatthet för vissa brott mot

Figur 32. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.

Figur 32 visar att de hushåll som utsatts för ett brott tillsammans stod för 62 procent av samtliga rapporterade händelser, medan de hushåll som utsatts för två eller tre brott utsattes för 33 procent av händelserna. Den lilla grupp hushåll (1 % av de utsatta hushållen) som under 2009 utsattes för fyra eller fler brott stod för 5 procent av de rapporterade händelserna.

Det kan jämföras med motsvarande fördelning för brott mot enskild person där den mest utsatta gruppen (fyra brott eller fler) utsattes för över hälften (54 %) av brotten (figur 5). Det är med andra ord en jämförelsevis mycket låg andel av hushållen i befolkningen (0,1 %) som har utsatts för fyra eller fler brott mot egendom under 2009.

Vilka hushåll drabbas av upprepade egendomsbrott?

Trots att upprepad utsatthet för brott mot egendom inte är lika vanligt förekommande som upprepade brott mot enskild person, utgör resultaten om vilka grupper som utsätts för upprepade brott mot egen-

dom en viktig kunskap som kan användas för att identifiera särskilda riskgrupper i befolkningen.

De grupper som i störst utsträckning uppger att deras hushåll har utsatts för något brott mot egendom är också de grupper som uppger högst grad av upprepad utsatthet (tabell H). Dessa grupper är sammanboende respektive ensamstående med barn, boende i flerfamiljshus samt boende i storstäder (storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö) eller större städer.

Regionala skillnader

När utsattheten för egendomsbrott mot hushåll studeras utifrån den regionala fördelningen (figur 33) kan det noteras att spridningen mellan länen är något större för utsatthet för egendomsbrott mot hushåll än för utsattheten för brott mot person (figur 7). Generellt är fördelningen sådan att län som till stor del består av landsbygd och småstäder har en lägre andel utsatta hushåll än län som omfattar storstäder eller större städer.

Fordonsrelaterade brott

Fordonsrelaterade brott tillhör vad som brukar kallas mängdbrott och utgör en relativt hög andel (cirka 13 %) av det totala antalet anmälda brott mot brottsbalken.³⁵ De fordonsrelaterade brotten i NTU innefattar tre brottstyper: bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld.³⁶

För att undersöka omfattningen av bilstöld ställs följande fråga i NTU till dem som uppgett att någon i hushållet ägde en bil under 2009:

Fick du eller någon annan i hushållet en bil stulen under förra året (2009)?

För att belysa omfattningen av stöld ur eller från fordon och cykelstöld ställs dessa frågor:

Fick du eller någon annan i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året (2009)?

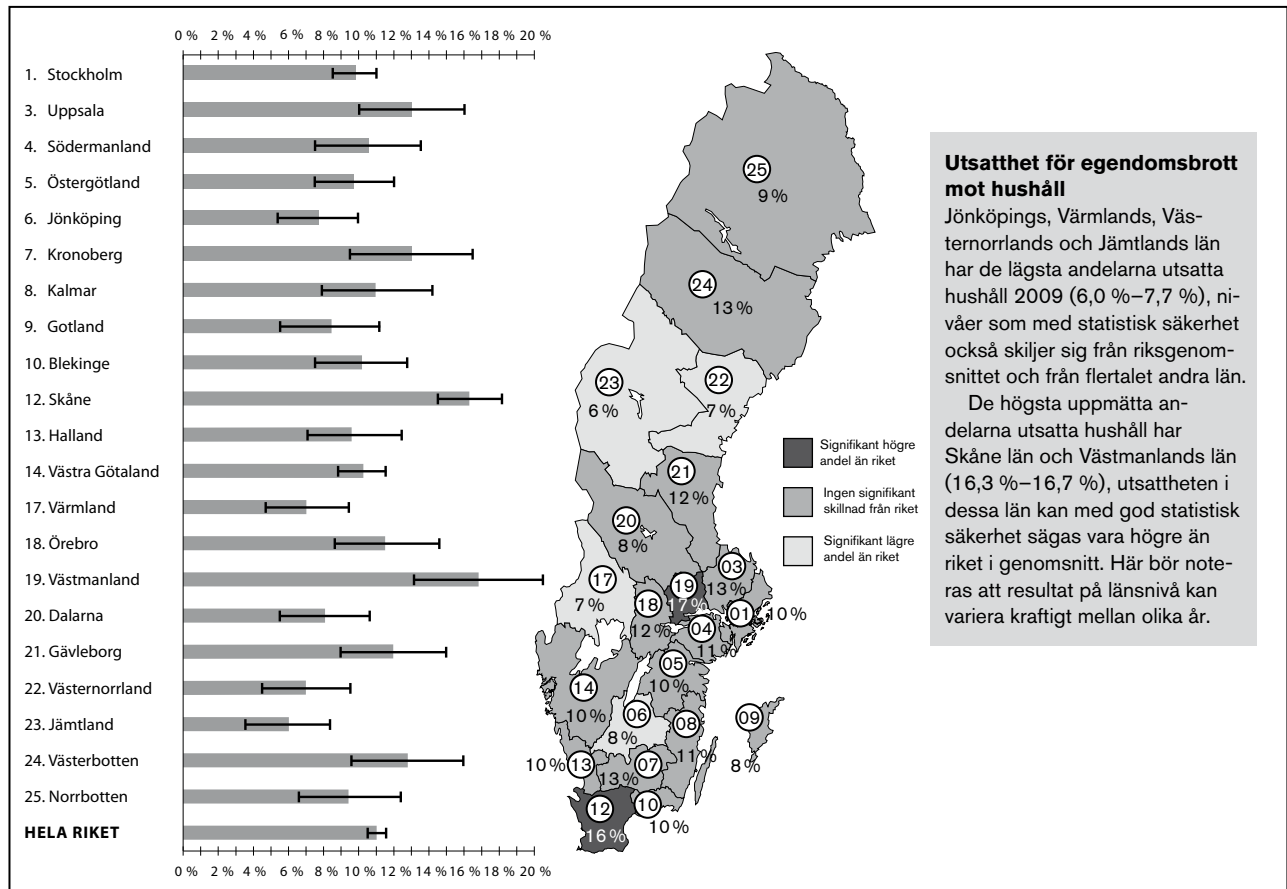
och

Fick du eller någon annan i hushållet någon cykel stulen under förra året (2009)?

³⁵ Procentsatsen avser andel av samtliga anmälda brott mot brottsbalken, även inkluderat de typer av brott som inte ingår i NTU.

³⁶ Med stöld ur eller från ett fordon avses stöld av föremål som finns på eller i en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande. Stöld från cykel ingår inte.

Figur 33. Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter län inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län i riket, i procent.

Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll

Jönköpings, Värmlands, Västernorrlands och Jämtlands län har de lägsta andelarna utsatta hushåll 2009 (6,0 %–7,7 %), nivåer som med statistisk säkerhet också skiljer sig från riksgenomsnittet och från flertalet andra län.

De högsta uppmätta andelarna utsatta hushåll har Skåne län och Västmanlands län (16,3 %–16,7 %), utsattheten i dessa län kan med god statistisk säkerhet sägas vara högre än riket i genomsnitt. Här bör noteras att resultat på länsnivå kan variera kraftigt mellan olika år.

Enligt NTU har knappt 0,5 procent av hushållen, vilket motsvarar cirka 16 000 hushåll i Sverige, utsatts för bilstöld 2009 (tabell E). Omkring 3,5 procent eller drygt 140 000 hushåll, uppger sig ha utsatts för stöld ur eller från ett fordon, medan 6,9 procent eller ungefär 271 000 hushåll uppger att de har utsatts för cykelstöld under 2009. Sammantaget innebär det att drygt 10 procent eller drygt 400 000 hushåll i Sverige har utsatts för ett fordonsrelaterat brott under 2009.

Familjetyper

Resultaten visar att hushåll med barn i störst utsträckning utsatts för cykelstölder, i synnerhet hushåll som består av ensamstående med barn (där 14,5 % av hushållen uppges vara utsatta, att jämföra med gruppen sammanboende utan barn där andelen är 4,2 %, tabell F). Hushåll med barn uppges också oftare än hushåll utan barn vara utsatta för stöld ur och från fordon (4,5 %–5,2 % jämfört med 3,1 %–3,3 %).

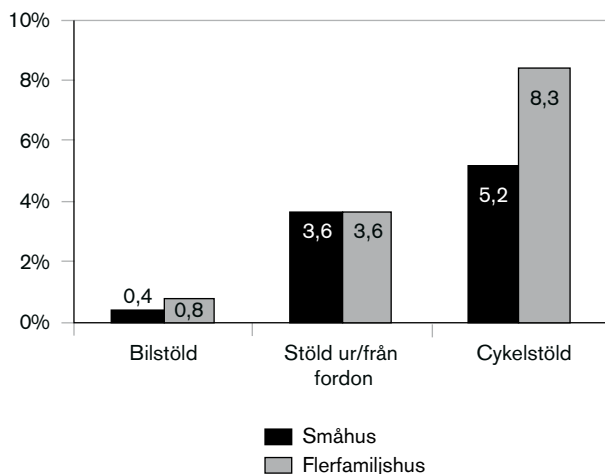
När det gäller cykelstöld kan resultatet till viss del förklaras av att hushåll med barn generellt sett äger

fler cyklar per hushåll, vilket ökar risken för cykelstöld.

Bostadstyp

Personer som bor i flerfamiljshus uppger i större utsträckning än boende i småhus att deras hushåll utsatts för fordonsrelaterade brott (figur 34). Både när det gäller bilstöld och cykelstöld är boende i flerfamiljshus särskilt utsatta (0,8 % respektive 8,3 %, figur 34) jämfört med dem som bor i små hus (0,4 % respektive 5,2 %). Liknande skillnader har även studerats när det gäller utsatthet för stöld ur eller från fordon men 2009 indikerar resultaten att boende i flerfamiljshus är utsatta i samma utsträckning som boende i småhus.

Figur 34. Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning för bostadstyp. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Boendeort

Utsatthet för fordonsrelaterade brott varierar efter boendeortens urbaniseringsgrad (tabell F). Personer som bor i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö uppger i större utsträckning än personer boende i andra regioner att deras hushåll drabbats av stöld ur eller från fordon under 2009. Däremot uppger boende i större städer oftare än boende i storstäder respektive boende i mindre städer och på landsbygd att hushållet har utsatts för cykelstöld.

Det egna bostadsområdet vanligaste brottsplatsen

Det egna bostadsområdet uppges vara den vanligaste geografiska platsen för fordonsrelaterade brott, mellan 63 och 64 procent uppges ha skett i det egna bostadsområdet. De hushåll som utsatts för cykelstöld får svara på från vilken typ av plats som cykeln blev stulen. I de flesta fall (62 %) rör det sig om en allmän plats. I andra fall har cykeln blivit stulen ur ett källarförråd (7 %) eller från någon annan privat plats (32 %).

På frågan om vilken typ av fordon det rört sig om vid stöld ur eller från fordon svarar de utsatta i de flesta fall (82 %) att det handlar om stöld ur eller från en bil. Andra fordon, som i betydligt lägre utsträckning blir föremål för sådan stöld, är till exempel mopeder och motorcyklar.

Bostadsinbrott

Andelen hushåll som drabbas av bostadsinbrott är relativt låg. Samtidigt upplevs bostadsinbrotten ofta som mer allvarliga och integritetskränkande än många

andra av de stöldbrott som hushållen drabbas av. För att undersöka omfattningen av bostadsinbrott ställs följande fråga i NTU:

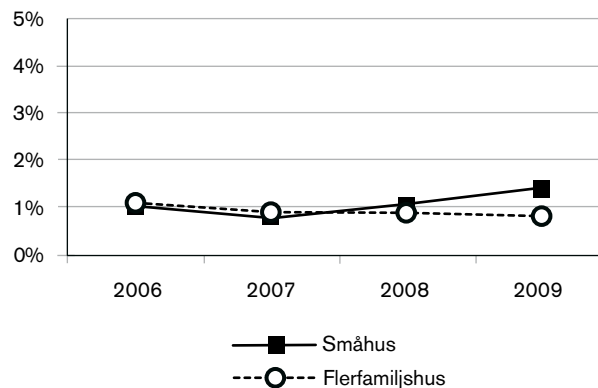
Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året (2009)?

Enligt resultaten från NTU har 1 procent av hushållen drabbats av bostadsinbrott 2009, vilket motsvarar cirka 41 000 hushåll i Sverige.

Skillnader mellan olika grupper

Tydliga skillnader i utsatthet för bostadsinbrott mellan hushåll i flerfamiljshus respektive i småhus har tidigare inte uppträtt i NTU men för 2009 framgår att boende i småhus uppger utsatthet för bostadsinbrott i större utsträckning än boende i flerfamiljshus (figur 35). På så vis har fördelningen närmast sig den officiella kriminalstatistiken, där polisanmälningar om bostadsinbrott i småhus är vanligare än bostadsinbrott i flerfamiljshus. Även när det gäller boendeort har skillnaderna ökat något och boende i storstäderna uppger utsatthet i något större utsträckning än boende i andra större städer, som i sin tur uppger utsatthet i större utsträckning än boende i småstäder och på landsbygd. I resultaten för 2009 finns en något högre andel som uppger att de utsatts för bostadsinbrott bland personer som är ensamstående med barn jämfört med hushåll som består av andra familjetyper, men skillnaden är mindre än föregående år (2008).

Figur 35. Utsatthet för bostadsinbrott år 2006–2009, enligt NTU 2007–2010. Särredovisning efter bostadstyp. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Omständigheter kring bostadsinbrott

Något fler bostadsinbrott sker på vardagar än på veckoslut eller helgdagar (57 % jämfört med 44 %). Det är också vanligare att inbrotten äger rum på dagtid än på nattetid (63 % jämfört med 37 %). Vid de flesta (69 %) rapporterade bostadsinbrotten uppger de svarande att något blivit stulet i samband med inbrottet.

Referenser

- Arbetsmiljöverket (2006). *Våld och hot inom sjukvården, korta sifferfakta 8*. Hämtat 2009-11-04 från: http://www.av.se/dokument/statistik/sf/sf2006_08.pdf.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2001). *Upprepad utsatthet för brott – En utgångspunkt för brottsförebyggande verksamhet*. Rapport 2001:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Rapport 2006:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). *Brottsoffers benägenhet att anmäla brott*. Rapport 2008:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009a). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*. Rapport 2009:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009b). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet*. Rapport 2009:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2010a). *Nationella trygghetsundersökningen 2009*. Rapport 2010:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2010b). *Teknisk rapport. Nationella trygghetsundersökningen 2009*. Rapport 2010:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2010c). *Kriminalstatistik 2009*. Rapport 2010:15. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Estrada, F., Nilsson, A. och Wikman, S. (2007). *Det ökade våldet i arbetslivet. En analys utifrån de svenska offerundersökningarna*. Nordisk Tidskrift för Kriminalvetenskap, Nr 1:2007.
- Lundgren, E., Heimer, G., Westerstrand, J. och Kalliokoski, A-M. (2001). *Slagen Dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige – en omfattningsundersökning*. Stockholm: Fritzes.
- Persson, L.G.W. (1990). *Brottsoffer del II. En studie om människor som utsatts för stölder och skadegörelser*. Stockholm: Trygg Hansa Protectum.
- Walby, S. och Myhill, A. (2001). *New survey methodologies in researching violence against women*. British Journal of Criminology, 41:502–522. Oxford: Oxford University Press.
- Statistiska Centralbyrån, SCB (2009). *Utsatt för något hot eller våld i yrket*. Hämtat 2010-08-11 från: http://www.scb.se/Pages/TableAndChart___48972.aspx.

Bilaga

Bilaga 1. Utsatthet för brott

Tabell A. Utsatta för brott mot enskild person år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. (Förtätning på nästa sida.)

	Utsatta för misshandel					därav allvarlig ¹				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Antal observationer (n):	249	456	508	393	373	62	91	107	78	79
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	26 (0,6)	26 (0,6)
Kön										
Män	3,7	3,0	3,8	3,3	3,0	31 (1,1)	23 (0,6)	23 (0,8)	28 (0,8)	26 (0,7)
Kvinnor	1,8	2,0	2,0	1,5	1,8	22 (0,4)	22 (0,4)	22 (0,4)	20 (0,3)	24 (0,4)
Ålder										
16–19 år	8,5	8,0	8,8	7,2	6,2	27 (2,1)	21 (1,5)	24 (2,0)	19 (1,2)	23 (1,3)
20–24 år	7,1	7,4	8,3	8,5	7,3	36 (2,3)	21 (1,4)	21 (1,7)	24 (1,8)	28 (1,9)
25–34 år	4,1	3,2	4,0	3,4	3,5	26 (1,0)	19 (0,5)	24 (0,9)	29 (0,8)	26 (0,8)
35–44 år	2,5	2,4	2,0	1,7	1,5	24 (0,5)	23 (0,5)	21 (0,4)	34 (0,5)	32 (0,4)
45–54 år	1,5	1,3	2,1	1,3	1,9	x	36 (0,4)	27 (0,5)	24 (0,3)	16 (0,3)
55–64 år	0,8	0,7	0,8	0,3	1,3	x	x	x	x	32 (0,4)
65–74 år	x	x	x	1,3	x	x	x	x	x	x
75–79 år	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Män										
16–24 år	11,0	9,2	11,9	10,6	9,6	33 (3,4)	22 (1,8)	22 (2,6)	25 (2,3)	28 (2,5)
25–44 år	4,5	3,2	3,9	3,5	2,9	30 (1,2)	20 (0,5)	24 (0,8)	36 (1,1)	27 (0,7)
45–64 år	0,8	0,8	1,3	0,8	1,3	x	38 (0,3)	24 (0,3)	x	19 (0,2)
65–79 år	x	0,3	x	x	x	x	x	x	x	x
Kvinnor										
16–24 år	4,1	6,0	4,6	4,8	3,6	23 (0,8)	19 (1,0)	22 (0,9)	16 (0,6)	19 (0,6)
25–44 år	1,9	2,3	2,0	1,4	1,9	x	23 (0,5)	21 (0,4)	18 (0,2)	30 (0,4)
45–64 år	1,6	1,1	1,6	0,9	1,9	35 (0,4)	24 (0,2)	25 (0,3)	x	25 (0,4)
65–79 år	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Fortsättning tabell A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2009 enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.
(Fortsättning på nästa sida.)

	Utsatta för misshandel					därav allvarlig ¹				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	26 (0,6)	26 (0,6)
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med										
– bådar/en förälder inrikes född(a)	2,8	2,5	2,9	2,5	2,2	27 (0,7)	21 (0,5)	19,7 (0,5)	23 (0,5)	25 (0,5)
– båda föräldrarna utrikes födda	1,7	2,6	2,7	1,8	2,2	x	39 (0,8)	36,5 (0,9)	x	x
Utrikesfödda	2,8	2,5	2,8	1,9	3,4	38 (0,9)	24 (0,5)	36,7 (0,9)	50 (0,7)	28 (0,9)
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	3,9	3,6	4,4	3,7	3,7	32 (1,1)	25 (0,8)	26 (1,0)	19 (0,6)	22 (0,7)
Gymnasial	2,9	2,2	2,4	2,2	2,3	28 (0,7)	26 (0,5)	23 (0,5)	29 (0,6)	27 (0,6)
Eftergymnasial	1,4	1,6	2,0	1,4	1,5	21 (0,3)	12 (0,2)	17 (0,3)	30 (0,4)	31 (0,4)
Familjetyp										
Sammanboende										
– utan barn	1,3	1,1	1,4	1,2	1,3	27 (0,3)	21 (0,2)	20 (0,3)	25 (0,3)	22 (0,3)
– med barn	1,8	1,3	1,5	0,8	1,6	27 (0,5)	14 (0,2)	15 (0,2)	20 (0,2)	26 (0,3)
Ensamstående										
– utan barn	4,8	4,8	5,3	4,6	4,2	28 (1,2)	25 (1,1)	24 (1,2)	27 (1,1)	26 (1,0)
– med barn	4,2	3,4	4,7	4,4	3,3	x	x	33 (1,4)	21 (0,8)	31 (0,9)
Bostadstyp										
Småhus	1,7	1,8	2,3	1,8	2,0	20 (0,3)	19 (0,3)	21 (0,5)	23 (0,3)	27 (0,5)
Flerfamiljshus	3,9	3,4	3,6	3,3	2,9	34 (1,2)	24 (0,7)	25 (0,8)	30 (0,8)	25 (0,7)
Boendeort										
Storstad	2,6	2,8	3,0	2,5	2,8	34 (0,8)	19 (0,4)	27 (0,8)	39 (0,8)	30 (0,8)
Större stad	2,9	2,4	3,0	2,6	2,1	29 (0,8)	28 (0,6)	22 (0,6)	14 (0,3)	22 (0,4)
Mindre stad/landsbygd	2,6	2,2	2,6	2,1	2,3	20 (0,5)	18 (0,4)	18 (0,4)	25 (0,5)	24 (0,5)

Fortsättning tabell A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2009 enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.
(Fortsättning på nästa sida)

	Utsatta för hot					Utsatta för sexualbrott					Utsatta för personrån				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Antal observationer (n):	383	737	655	585	609	89	141	131	126	137	83	170	130	142	117
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8
Kön															
Män	4,6	4,2	3,9	3,6	3,8	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	1,1	1,4	1,0	1,3	1,0
Kvinnor	4,6	4,9	4,3	4,6	4,8	1,6	1,3	1,1	1,4	1,4	0,8	0,7	0,6	0,7	0,5
Ålder															
16–19 år	8,4	8,2	7,2	8,3	6,8	2,3	1,8	1,5	2,0	1,5	2,9	3,3	1,6	2,0	1,9
20–24 år	8,7	9,7	7,9	8,1	8,2	3,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	2,1	2,7	3,1
25–34 år	5,3	5,8	5,5	5,2	6,3	1,6	1,5	1,1	1,1	1,5	0,7	1,1	1,0	1,0	0,8
35–44 år	5,5	4,8	4,6	3,9	4,6	0,8	0,7	0,5	0,6	0,8	0,6	0,5	0,4	0,7	0,5
45–54 år	4,5	4,1	3,4	3,5	3,7	x	0,3	0,7	0,7	0,6	0,6	0,8	0,5	1,2	0,1
55–64 år	2,5	2,9	2,4	2,5	3,0	x	x	0,2	0,3	0,7	1,0	0,4	0,4	0,3	0,5
65–74 år	1,9	1,4	1,6	1,6	1,1	x	x	x	x	x	x	1,0	0,3	0,4	0,3
75–79 år	0,9	1,1	1,3	0,7	1,3	x	x	x	x	x	x	0,4	1,2	0,6	x
Män															
16–24 år	8,2	8,7	7,7	7,9	7,0	0,6	0,3	0,5	0,3	0,4	3,7	4,3	2,4	3,3	3,9
25–44 år	5,4	4,3	4,3	3,6	4,7	0,5	0,3	0,3	0,2	0,4	0,6	1,1	1,0	1,0	0,7
45–64 år	3,3	3,2	2,9	2,5	2,9	x	0,3	0,3	0,1	0,6	0,9	0,7	0,6	0,9	0,2
65–79 år	1,7	1,4	1,0	1,3	0,9	x	x	x	x	x	x	0,7	x	0,6	0,4
Kvinnor															
16–24 år	8,9	9,1	7,3	8,6	8,0	4,9	3,7	3,4	4,2	3,5	1,3	1,2	1,1	1,3	1,0
25–44 år	5,4	6,3	5,6	5,4	6,0	1,8	1,9	1,3	1,4	1,8	0,7	0,5	0,4	0,7	0,5
45–64 år	3,6	3,7	2,9	3,5	3,9	0,6	0,2	0,6	0,9	0,7	0,8	0,5	0,4	0,6	0,4
65–79 år	1,5	1,3	1,9	1,4	1,4	x	x	x	x	x	0,7	0,9	0,9	0,4	0,3

Fortsättning tabell A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2009 enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.
(Fortsättning på nästa sida.)

	Utsatta för hot					Utsatta för sexualbrott					Utsatta för personrån				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8
Svensk/utländsk bakgrund															
Svenskfödda med															
– bådar/en förälder inrikes född(a)	4,8	4,5	4,1	3,8	4,1	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	0,7	0,9	0,8
– båda föräldrarna utrikes födda	2,2	3,7	4,3	3,2	5,2	0,9	0,4	1,1	0,9	1,0	0,6	0,9	1,3	0,7	0,7
Utrikesfödda	5,1	5,2	4,1	5,5	5,1	1,4	0,7	0,8	0,9	1,5	1,5	1,6	1,2	1,7	0,8
Utbildning (högsta)															
Förgymnasial	4,7	4,6	4,6	4,7	4,8	0,8	1,1	1,0	1,1	1,3	1,6	1,9	1,2	1,3	1,2
Gymnasial	4,6	4,2	3,9	3,3	4,3	1,1	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
Eftergymnasial	4,5	4,9	3,8	4,4	3,9	0,7	0,8	0,6	0,7	1,0	0,8	0,7	0,5	1,0	0,4
Familjetyp															
Sammanboende															
– utan barn	3,7	3,1	2,6	2,6	2,9	0,7	0,4	0,5	0,3	0,5	0,8	0,5	0,5	0,7	0,5
– med barn	3,7	3,3	3,7	2,4	3,5	0,4	0,5	0,3	0,3	0,7	0,5	0,4	0,5	0,4	0,1
Ensamstående															
– utan barn	6,1	6,8	5,6	6,2	6,0	1,5	1,3	1,2	1,4	1,4	1,6	2,1	1,3	1,7	1,6
– med barn	6,5	6,4	7,6	8,8	8,4	1,2	1,5	1,8	2,5	2,9	x	1,0	1,0	0,6	x
Bostadstyp															
Småhus	3,4	3,4	3,4	3,0	3,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,8	0,5
Flerfamiljshus	6,1	6,1	5,1	5,5	5,5	1,5	1,1	1,0	1,2	1,3	1,3	1,5	1,0	1,3	1,1
Boendeort															
Storstad	5,9	5,3	4,7	4,6	5,5	0,9	0,8	1,1	1,0	1,1	1,6	1,7	1,0	1,5	1,2
Större stad	4,1	4,5	4,2	3,9	3,8	1,1	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,6
Mindre stad/landsbygd	3,7	3,8	3,3	3,6	3,4	0,6	0,8	0,5	0,6	0,8	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4

Fortsättning tabell A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2009 enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. (Fortsättning på nästa sida)

	Utsatta för trakasserier					Utsatta för bedrägeri					Utsatta för något brott mot enskilda personer				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Antal observationer (n):	409	710	645	570	514	205	369	345	373	381	1 057	1 949	1 886	1 660	1 611
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4
Kön															
Män	4,4	3,9	3,6	2,9	3,0	3,0	2,8	3,0	3,6	3,4	13,1	12,1	12,5	11,7	11,4
Kvinnor	6,0	5,2	5,0	5,1	4,4	2,5	2,1	1,8	2,2	2,5	13,0	12,2	11,3	11,3	11,3
Ålder															
16–19 år	9,0	7,6	5,7	7,3	5,9	3,9	2,3	2,4	3,1	1,8	23,3	21,7	21,0	21,1	17,6
20–24 år	6,5	7,2	6,4	6,4	5,7	4,1	4,5	3,5	4,0	4,0	22,8	23,8	22,9	22,7	21,9
25–34 år	5,9	4,5	4,3	4,1	4,3	3,0	3,3	3,1	3,9	4,1	16,0	14,9	15,0	14,4	15,1
35–44 år	6,6	4,6	4,5	4,6	3,6	2,5	2,6	2,6	3,8	3,3	14,1	12,0	11,9	11,7	10,8
45–54 år	4,7	4,5	4,6	3,8	4,7	3,4	2,2	3,0	2,9	3,2	11,4	10,7	10,1	10,4	11,0
55–64 år	2,9	3,3	3,1	2,6	2,4	1,9	2,3	1,9	2,2	2,5	8,0	7,5	7,5	6,9	8,2
65–74 år	4,0	3,6	4,0	2,2	1,5	2,5	1,2	0,9	1,3	1,5	7,7	6,6	5,9	4,9	4,4
75–79 år	2,2	2,2	2,2	1,5	1,9	0,7	1,5	0,9	0,4	1,7	3,7	4,7	4,6	3,2	4,5
Män															
16–24 år	5,2	4,8	3,8	4,3	4,2	4,3	3,1	3,2	4,0	3,5	23,6	23,2	23,4	21,9	20,7
25–44 år	5,0	4,1	3,6	3,1	3,1	3,4	3,5	3,9	5,0	4,3	14,7	12,9	14,0	13,3	12,9
45–64 år	3,6	3,9	3,9	2,7	3,0	2,6	2,5	2,9	3,0	3,2	9,1	8,8	9,3	8,6	9,0
65–79 år	3,7	2,5	3,1	1,4	1,6	1,9	1,5	1,0	1,3	1,8	6,8	5,3	4,5	4,3	4,5
Kvinnor															
16–24 år	10,6	10,3	8,7	9,7	7,6	3,7	3,6	2,7	3,0	2,3	22,4	22,2	20,2	21,9	18,6
25–44 år	7,6	5,1	5,2	5,7	4,7	2,1	2,2	1,8	2,5	3,0	15,2	13,8	12,8	12,4	12,6
45–64 år	3,9	3,9	3,8	3,8	4,1	2,6	1,9	2,0	2,1	2,6	10,2	9,2	8,3	8,6	10,3
65–79 år	3,2	3,9	4,0	2,6	1,6	2,0	1,1	0,8	0,9	1,4	6,4	6,7	6,6	4,6	4,3

Fortsättning tabell A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2009 enligt NTU 2006–2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

	Utsatta för trakasserier				Utsatta för bedrägeri				Utsatta för något brott mot person						
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4
Svensk/utländsk bakgrund															
Svenskfödda med															
– bådar/en förälder inrikes född(a)	4,8	4,3	4,1	4,0	3,1	2,3	2,2	2,4	2,1	2,5	12,4	11,9	11,6	11,2	10,5
– båda föräldrarna utrikes födda	4,7	3,5	3,9	4,8	4,3	2,6	2,7	1,5	1,8	3,4	9,3	9,2	11,1	8,5	12,7
Utrikesfödda	7,5	6,2	5,9	5,9	6,3	5,5	3,7	4,1	4,1	4,9	18,5	14,8	14,0	14,2	15,5
Utbildning (högsta)															
Förgymnasial	5,0	5,6	5,0	4,7	3,9	3,1	2,7	1,8	2,6	2,8	13,7	13,8	13,7	12,9	12,8
Gymnasial	5,4	4,5	4,4	3,5	3,8	2,5	2,3	2,5	2,7	2,9	12,8	11,2	11,4	10,3	11,2
Eftergymnasial	5,0	3,7	3,6	4,0	3,3	2,9	2,5	2,7	3,4	3,1	12,8	11,6	10,7	11,6	10,5
Familjetyp															
Sammanboende															
– utan barn	3,5	2,9	3,1	2,7	2,2	2,1	1,9	1,9	2,1	2,7	9,5	8,1	7,9	7,8	8,2
– med barn	4,8	3,6	3,3	3,0	2,3	2,1	1,8	2,0	2,7	2,5	11,2	8,8	9,5	8,5	8,5
Ensamstående															
– utan barn	6,7	6,4	6,0	5,6	5,5	3,9	3,4	2,9	3,5	3,3	17,5	18,1	17,1	16,7	16,1
– med barn	9,4	9,3	8,0	7,5	10,1	3,2	2,9	4,8	5,2	4,1	19,3	18,5	18,8	18,8	19,3
Bostadstyp															
Småhus	4,2	3,4	3,6	3,3	2,8	1,8	1,9	1,9	2,3	2,4	9,5	9,3	9,8	9,2	9,3
Flerfamiljshus	6,4	5,9	5,2	5,0	4,9	4,0	3,1	3,0	3,6	3,7	17,4	15,7	14,6	14,6	14,2
Boendeort															
Storstad	5,2	4,7	4,6	3,9	4,2	3,7	3,3	3,0	3,8	3,5	15,0	14,0	13,6	12,9	13,7
Större stad	5,4	4,4	4,3	4,2	3,9	2,2	2,1	2,3	2,6	2,8	12,9	11,5	11,7	11,3	10,8
Mindre stad/landsbygd	4,8	4,5	3,9	3,9	2,7	2,3	2,0	1,8	2,0	2,4	10,7	10,6	10,0	9,9	9,1

¹ Andel av utsatta för misshandel som utsatts för allvarig misshandel. I parentes redovisas andel utsatta för allvarig misshandel inom respektive grupp i befolkningen.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell B. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt skattat antal händelser och andel polisannmälda händelser år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel i procent. (Fortsättning på nästa sida).

	Andel utsatta i procent					Skattat antal utsatta personer i befolkningen				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	907 000	852 000	844 000	824 000	825 000
Misshandling	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	189 000	175 000	204 000	172 000	174 000
därav allvarlig ²	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	53 000	39 000	47 000	44 000	45 000
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	320 000	321 000	290 000	290 000	311 000
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	64 000	54 000	52 000	56 000	67 000
Personrån	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	68 000	74 000	55 000	72 000	55 000
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	192 000	173 000	169 000	205 000	211 000
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	360 000	320 000	306 000	286 000	267 000

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

Fortsättning tabell B. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskilda personer samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Andel i procent.

	Skattat antal händelser i befolkningen					Andel anmälda händelser i procent				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	1 905 000	2 032 000	1 968 000	2 144 000	1 872 000	24	26	24	25	27
Misshandel	390 000	470 000	513 000	346 000	378 000	34	33	27	30	32
därav allvarlig ²	78 000	78 000	92 000	73 000	75 000	69	63	55	64	64 ³
Hot	650 000	716 000	687 000	908 000	956 000	20	22	21	22	24
Sexuallbrott	185 000	173 000	165 000	220 000	156 000	11	17	14	19	12
Personrån	96 000	93 000	84 000	86 000	66 000	45	44	42	43	45 ⁴
Bedrägeri	225 000	260 000	213 000	298 000	316 000	40	32	35	34	41
Trakasserier	-	-	-	-	- ⁵	20	19	18	19	19 ⁶

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

³ Underlaget för allvarlig misshandel är förhållandevis litet, vilket innebär att förändringar i anmälningsbenägenhet för detta brott kan vara ett resultat av slumpmässiga variationer kring en stabil nivå.

⁴ Andel och antal utsatta personer samt skattat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 12 procent av personrån ägt rum utomlands).

⁵ Trakasserier utgörs per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

⁶ Andel utsatta personer som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

Tabell C. Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser av totalt antal händelser för respektive brottstyp, i procent.

	TOTALT					Män					Kvinnor				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Hot															
Allmän plats	45	40	43	46	38	51	50	53	54	51	37	31	34	41	29
Arbete/skola	31	29	28	21	26	28	24	22	17	23	35	32	33	24	28
Bostad	19	24	24	28	27	15	16	20	22	13	23	30	28	33	36
Annan plats	5	8	5	4	10	6	9	6	7	13	4	7	5	3	7
Misshandel															
Allmän plats	54	52	54	67	52	64	60	69	78	66	29	40	28	41	26
Arbete/skola	27	27	20	16	24	24	22	15	12	16	33	35	28	23	39
Bostad	13	13	19	12	14	4	8	9	5	7	33	22	37	29	28
Annan plats	6	7	7	5	10	7	10	7	4	12	4	4	6	7	7
Sexualbrott															
Allmän plats	54	49	37	48	56	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Arbete/skola	24	17	21	20	13	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bostad	16	22	27	26	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Annan plats	6	12	14	7	15	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Tabell D. Relation till gärningspersonen för olika typer av brott år 2005–2009, enligt NTU 2006–2010. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser av totalt antal händelser för respektive brottstyp, i procent.

	TOTALT										Män					Kvinnor				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Hot	64	56	54	52	53	72	67	62	65	66	56	46	46	42	44	29	34	34	37	36
Gärningsperson helt okänd	29	34	34	35	34	26	29	34	32	30	1	4	4	3	4	12	15	19	21	20
Gärningsperson bekant	6	10	12	13	14	1	4	4	3	4										
Gärningsperson närstående	56	50	49	62	54	68	65	63	75	63	29	29	24	34	38	33	39	40	38	39
Misshandling	33	36	36	27	33	30	30	34	22	30	40	44	40	38	39	40	44	40	38	39
Gärningsperson bekant	11	14	15	11	13	2	5	3	3	7	31	27	36	28	23	31	27	36	28	23
Gärningsperson närstående	64	55	51	57	57	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sexualbrott	27	34	36	34	36	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gärningsperson helt okänd	9	11	13	9	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gärningsperson bekant	43	41	39	40	36	51	41	43	41	46	37	41	35	39	30	37	41	35	39	30
Gärningsperson närstående	37	34	39	38	40	37	36	38	39	38	37	33	39	37	42	37	33	39	37	42
Trakasserier*	8	12	10	12	12	5	9	7	7	6	11	15	13	15	16	11	15	13	15	16
Gärningsperson bekant	12	12	12	11	11	6	14	11	12	10	16	11	13	9	11	16	11	13	9	11
Gärningsperson närstående																				
Vet ej																				

(x) Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte relation till gärningsperson för män och kvinnor.

* Andel av utsatta personer.

Tabell E. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16-79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2006-2009, enligt NTU 2007-2010. Andel i procent.

	Andel utsatta hushåll i procent			Skattat antal utsatta hushåll			Skattat antal händelser i populationen			Andel anmälda händelser i procent						
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009				
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	11,2	11,0	489 000	459 000	442 000	436 000	646 000	591 000	582 000	558 000	53	50	51	52
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	40 000	34 000	38 000	41 000	50 000	39 000	47 000	43 000	7,4	7,8	7,5	8,8
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	0,5	26 000	23 000	21 000	16 000	27 000	24 000	22 000	16 000	9,8	9,6	9,7	9,8
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	193 000	160 000	146 000	140 000	238 000	185 000	183 000	162 000	61	65	64	66
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	267 000	278 000	273 000	271 000	331 000	342 000	330 000	337 000	40	35	37	38

¹ Netto redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² I tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Andelen hushåll utsatta för bilstöld av hela befolkningen är 0,4 procent år 2009.

Tabell F. Utsatta för egendomsbrott år 2009, enligt NTU 2010. Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Utsatta för bostadsinbrott				Utsatta för bilstöld ¹				Utsatta för stöld ur/från fordon				Utsatta för cykelstöld				Utsatta för något egendomsbrott			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Antal observationer (n):	146	116	126	137	115	96	81	58	782	651	541	510	1 315	1 343	1 154	1 157	2 180	2 041	1 774	1 732
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	0,9	1,0	1,0	0,9	0,6	0,7	0,5	5,0	4,1	3,7	3,5	6,9	7,1	6,9	6,9	12,6	11,7	11,2	11,0
Familjetyp																				
Sammanboende utan barn	1,0	0,7	0,8	0,8	0,6	0,5	0,6	0,5	4,7	3,5	3,5	3,3	4,5	5,0	4,4	4,2	10,0	9,0	8,6	8,0
Sammanboende med barn	1,0	1,1	0,7	1,1	0,9	1,1	0,8	0,6	5,8	4,4	4,4	5,2	8,8	9,8	9,2	10,4	15,2	15,2	14,2	15,8
Ensamstående utan barn	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1	1,0	0,7	0,6	4,7	4,3	3,5	3,1	7,2	7,1	7,5	6,9	12,8	11,8	11,5	10,9
Ensamstående med barn	1,3	0,8	2,0	1,6	x	0,4	x	x	5,7	5,6	4,8	4,5	14,6	13,1	11,5	14,5	20,8	17,8	16,9	19,1
Bostadstyp																				
Småhus	1,0	0,8	1,0	1,4	0,5	0,5	0,5	0,4	4,5	3,5	3,2	3,6	5,0	5,7	5,2	5,2	10,1	9,6	9,1	9,8
Flerfamiljshus	1,1	0,9	0,9	0,8	1,3	1,3	1,0	0,8	5,5	4,7	4,1	3,6	8,7	8,5	8,6	8,3	14,9	13,7	13,1	12,1
Boendeort																				
Storstad	1,4	0,9	1,1	1,3	1,1	1,0	0,7	0,9	6,4	5,1	4,6	4,4	6,5	6,3	6,8	7,1	14,0	12,1	11,9	12,4
Större stad	0,9	0,9	0,8	1,0	0,8	0,7	0,9	0,3	4,4	3,6	3,3	3,2	8,0	8,4	8,3	7,7	12,9	12,5	12,2	11,3
Mindre stad/landsbygd	0,7	0,7	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6	0,4	3,9	3,4	3,1	2,9	5,8	6,5	5,4	5,4	10,2	10,2	9,0	8,7

¹ Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell G. Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. (Fortsättning på nästa sida.)

	Andel utsatta			
		1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,4	7,4	2,7	1,3
Kön				
Män	11,4	7,8	2,6	1,0
Kvinnor	11,3	7,0	2,7	1,5
Ålder				
16-19 år	17,6	10,0	5,2	2,1
20-24 år	21,9	13,3	5,6	3,0
25-34 år	15,1	9,4	3,6	2,1
35-44 år	10,8	7,0	2,5	1,2
45-54 år	11,0	7,2	2,5	1,3
55-64 år	8,2	5,8	1,7	0,6
65-74 år	4,4	3,8	0,4	x
75-79 år	4,5	3,5	0,9	x
Män				
16-24 år	20,7	12,2	5,3	2,9
25-44 år	12,9	9,0	2,7	1,2
45-64 år	9,0	6,4	2,1	0,4
65-79 år	4,5	3,8	0,7	x
Kvinnor				
16-24 år	18,6	11,1	5,5	2,1
25-44 år	12,6	7,3	3,3	2,0
45-64 år	10,3	6,6	2,1	1,5
65-79 år	4,3	3,7	0,4	x

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell G. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2009 enligt NTU 2010. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta			
		därav...		
	1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler	
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,4	7,4	2,7	1,3
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med				
– bådar/en förälder inrikes född(a)	10,5	6,8	2,5	1,1
– båda föräldrarna utrikes födda	12,7	8,6	2,5	1,3
Utrikesfödda	15,5	10,1	3,3	2,0
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	12,8	7,7	3,5	1,5
Gymnasial	11,2	7,5	2,5	1,1
Eftergymnasial	10,5	7,0	2,3	1,2
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	8,2	5,9	1,6	0,7
– med barn	8,5	5,8	1,8	0,8
Ensamstående				
– utan barn	16,1	9,7	4,3	1,9
– med barn	19,3	11,0	4,3	4,0
Bostadstyp				
Småhus	9,3	6,3	2,1	0,9
Flerfamiljshus	14,2	8,9	3,5	1,8
Boendeort				
Storstad	13,7	8,6	3,4	1,7
Större stad	10,8	7,2	2,3	1,2
Mindre stad/landsbygd	9,1	6,0	2,2	0,8

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell 3H. Upprepad utsatthet för brott mot hushåll år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta			
		därav... 1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,0	8,7	2,1	0,1
Familjetyp				
Sammanboende utan barn	8,0	6,5	1,4	0,2
Sammanboende med barn	15,8	11,9	3,6	0,2
Ensamstående utan barn	10,9	8,9	1,9	0,1
Ensamstående med barn	19,1	14,4	4,8	x
Bostadstyp				
Småhus	9,8	7,9	1,7	0,1
Flerfamiljshus	12,1	9,4	2,5	0,1
Boendeort				
Storstad	12,4	9,7	2,5	0,1
Större stad	11,3	9,0	2,1	0,2
Mindre stad/landsbygd	8,7	7,0	1,6	0,1

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell I. Utsatthet för brott i län och i vissa kommuner. Personer utsatta för brott mot person och hushåll utsatta för egendomsbrott år 2009, enligt NTU 2010. Andel för respektive län och kommun, i procent.

	Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll	Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll
HELA RIKET	11,4	11,0		
Stockholms län	13,7	9,8		
Huddinge	17,4	7,1	14,5	18,4
Haninge	9,7	8,4	8,5	10,2
Stockholm	16,5	11,9	11,8	9,7
Södertälje	21,6	13,3	12,7	10,3
Nacka	6,8	8,0	12,9	10,9
Solna	13,3	9,1	12,1	10,2
Uppsala län	9,7	13,0	15,0	12,1
Uppsala	10,7	16,4	7,7	6,5
Södermanlands län	8,9	10,6	8,7	7,0
Eskilstuna	10,5	13,3	7,4	9,2
Östergötlands län	11,6	9,8	12,3	11,6
Linköping	12,6	13,1	15,4	15,3
Norrköping	11,7	8,2	11,8	16,9
Jönköpings län	9,5	7,7	13,0	23,7
Jönköping	11,1	5,4	9,4	8,1
Kronobergs län	8,6	13,0	10,8	12,0
Växjö	10,9	15,7	10,2	14,7
Kalmar län	7,2	11,0	9,6	7,0
Gotlands län	10,7	8,4	8,7	3,7
Blekinge län	11,7	10,2	10,0	6,0
Karlskrona	12,0	10,2	12,2	9,1
Ronneby	8,4	9,0	7,4	12,8
Karlshamn	12,3	8,2	7,4	15,2
Skåne län	12,2	16,3	7,5	11,6
Malmö	13,5	22,8	7,7	9,4
Lund	12,6	23,0	7,6	11,1